

***OCENA
BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
POWIATU ŻARSKIEGO
ROK 2021***

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
68-200 Żary ul.Podchorążych 23A
opracowanie: luty, 2022 rok

SPIS TREŚCI

WSTĘP	str.2
opr. Beata Kiewra	
SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH	str.3
opr. Alina Nowacka, inż. Agnieszka Kiedrowska	
STAN SANITARNY OBIEKTÓW SŁUŻBY ZDROWIA	str.11
opr. mgr inż. Edyta Wójcicka	
OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH	str.14
opr. mgr inż. Magdalena Pietek	
ZWODOCIĄGOWANIE POWIATU ŻARSKIEGO, JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI	str.19
opr. mgr Adrian Mazurek	
OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	str.23
opr. mgr Adrian Mazurek	
WARUNKI HIGIENICZNO-SANITARNE ŚRODOWISKA PRACY	str.25
opr. mgr inż. Adriana Strzelecka-Wielgosz	
ZAGROŻENIA ZDROWIA PUBLICZNEGO STWARZANE PRZEZ SUBSTANCJE CHEMICZNE, ICH MIESZANINY, PRODUKTY BIOBÓJCZE, DETERGENTY ORAZ PRODUKTY KOSMETYCZNE	str. 29
opr. mgr inż. Adriana Strzelecka-Wielgosz	
CHOROBY ZAWODOWE	str.31
opr. mgr inż. Marlena Brela	
ŚRODKI ZASTĘPCZE	str.33
opr. mgr inż. Marlena Brela	
WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH	str.34
opr. inż. Klaudia Kubik	
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO	str.38
opr. Beata Gałęzowska, mgr inż. Adrianna Palewska	
PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	str. 42
opr. mgr Aleksandra Śnieżek, inż. Karolina Ocimek	
DZIAŁALNOŚĆ INTERWENCYJNA	str. 48
opr. Beata Kiewra	

WSTĘP

Powiat Żarski jest jednym z największych powiatów na terenie województwa lubuskiego, położonym w południowo-zachodniej części województwa lubuskiego przy granicy polsko-niemieckiej na Nysie Łużyckiej. Na wschodzie graniczy z powiatem żagańskim, na południu ze zgorzeleckim, na północy z powiatem krośnieńskim i zielonogórskim, na zachodzie graniczy z Krajem Związkowym Brandenburgii i z Krajem Związkowym Saksonii.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Żarach obejmuje nadzorem teren o powierzchni 139278 ha (1393 km²).

W porównaniu z rokiem 2020 liczba ludności powiatu żarskiego zmniejszyła się o 1613 osób: o 824 mężczyzn i o 789 kobiet.

Liczba ludności powiatu z podziałem na miasto i wieś. Dane statystyczne wg GUS-stan na 30 czerwca 2021r.

	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta			Wieś		
				Razem	Mężczyźni	Kobiety	Razem	Mężczyźni	Kobiety
				94883	46024	48859	57000	27229	29771
m. Łęknica	2382	1146	1236	2382	1146	1236	-	-	-
m. Żary	36783	17433	19350	36783	17433	19350	-	-	-
gm.w. Brody	3346	1685	1661	-	-	-	3346	1685	1661
gm.m-w. Jasiień	6915	3433	3482	4188	2068	2120	2727	1365	1362
gm.w. Lipinki Łużyckie	3343	1621	1722	-	-	-	3343	1621	1722
gm.m-w. Lubsko	18164	8852	9312	13647	6582	7065	4517	2270	2247
gm.w. Przewóz	3083	1520	1563	-	-	-	3083	1520	1563
gm.w. Trzebiel	5614	2786	2828	-	-	-	5614	2786	2828
gm.w. Tuplice	3018	1472	1546	-	-	-	3018	1472	1546
gm.w. Żary	12235	6076	6159	-	-	-	12235	6076	6159

Działalność kontrolno-represyjna prowadzona w roku 2021 (na podstawie sprawozdania rocznego MZ-45)

Ilość obiektów pod nadzorem	Przeprowadzone kontrole/wizytacje	Wydane decyzje merytoryczne	Wydane decyzje płatnicze	Wydane postanowienia	Wydane tytuły wykonawcze	Nalożone mandaty	Kwota nałożonych mandatów	Liczba pobranych próbek	Liczba wykonanych badań
1993	9654	284	352	48	3	138	37550	323	75

Graniczna kontrola sanitarna żywności oraz materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, prowadzona w zakładzie eksportera (na podstawie sprawozdania rocznego MZ-45)

Liczba kontroli	Liczba ocenionych partii		Liczba sporządzonych protokołów
	żywności	materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	
1	10	0	1

Działalność Zapobiegawczego nadzoru sanitarnego (na podstawie sprawozdania rocznego MZ-45)

Liczba zajętych stanowisk, dotyczących:		Ogółem	W tym negatywnie
		161	30
strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	8	0
	opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	11	5
oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	opinia co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	61	0
	wydanie opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	3	1
	uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych	11	0
	uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego	56	24
	innych spraw	11	0

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHORÓB ZAKAŻNYCH

Sprawowanie nadzoru epidemiologicznego jest podstawowym zadaniem działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zadanie to realizowane jest głównie przez pion epidemiologii, który każdego roku wdraża i kontroluje programy zapobiegania i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych oraz pasożytniczych, w tym prowadzi nadzór nad wykonywaniem szczepień ochronnych, które są skuteczną formę zapobiegania chorobom zakaźnym.

Analizie poddano zgłoszone do PSSE w Żarach wybrane choroby zakaźne, które w 2021 roku podlegały rejestracji. Od lat na terenie powiatu nie są rejestrowane zachorowania na odrę, tężec, błonicę, brucellozę, poliomyelitis. W dalszym ciągu odnotowuje się bardzo dużą liczbę zachorowań na COVID-19 wywołanych koronawirusem SARS-CoV-2. Powiatowe wskaźniki zachorowalności większości rejestrowanych chorób zakaźnych kształtują się na znacznie niższym poziomie niż w ubiegłych latach. Przyczynił się do tego wybuch w 2020 r. pandemii koronawirusa SARS-CoV-2.

Porównanie wielkości zachorowań na choroby zakaźne oraz zapadalność (na 100 000 mieszkańców) w latach 2018 – 2021 przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Jednostki chorobowe	2018		2019		2020		2021	
		Liczba zachorowań	Wskaźnik	Liczba zachorowań	Wskaźnik	Liczba zachorowań	Wskaźnik	Liczba zachorowań	Wskaźnik
1.	Salmonellozy – zatrucia pokarmowe	6	6,13	5	5,11	8	8,32	8	8,32
2.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - ogółem	0	0	2	2,04	3	3,12	5	5,20
3.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe	74	75,55	69	70,45	7	7,28	9	9,36
5.	Biegunka i zapalenie żołądkowo jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu - ogółem	166	169,49	105	107,21	45	46,82	31	32,25
6.	Biegunki dzieci do lat 2	31	31,65	19	19,4	7	7,28	5	5,20
7.	Krzusiec	1	1,02	1	1,02	0	0,0	0	0
8.	Płonica	11	11,23	17	17,36	5	5,2	0	0
10.	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1	1,02	0	0	0	0	0	0
11.	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	0	0	0	0	0	0	0	0
12.	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone	0	0	0	0	0	0	0	0
13.	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	0	0	0	0	0	0	0	0
14.	Choroba meningokokowa	0	0	0	0	0	0	0	0
15.	Borelioza	92	93,93	86	87,81	28	29,13	49	50,98
16.	Pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę-podjęte szczepienia p/wściekliznie	11	11,23	15	15,32	6	6,24	34	35,38
17.	Ospa wietrzna	231	235,85	623	636,09	285	296,53	114	118,61
18.	Różyczka	0	0	0	0	0	0	0	0
19.	WZW typu A	0	0	28052	28641,44	0	0,0	0	0
20.	WZW typu B	14	14,29	4	4,08	6	6,24	6	6,24
21.	WZW typu C	17	17,36	19	19,4	10	10,4	7	7,28

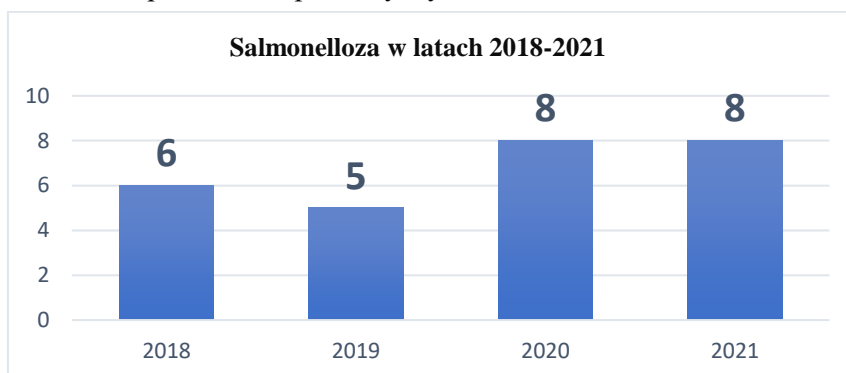
22.	Świnka	3	3,06	4	4,08	3	3,12	0	0
23.	Odra	0	0	0	0	0	0	0	0
24.	Róża	8	8,17	10	10,21	4	4,16	0	0
25.	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
26.	Choroba wywołana przez <i>Sreptococcus pneumoniae</i>	0	0	2	2,04	0	0,0	2	2,08
27.	HIV	2	2,04	4	4,08	5	5,2	0	0
28.	AIDS	0	0	0	0	1	1,04	0	0
29.	Grypa i zachorowania grypopodobne	33509	34213,11	28052	28641,44	13086	13615,51	6949	7230,18
30.	SARS-CoV-2	0	0	0	0	2669	2777	5546	5770,41

CHOROBY SZERZĄCE SIĘ DROGĄ POKARMOWĄ

Salmonellozy

W 2021 roku na terenie powiatu zarejestrowano 8 przypadków zakażenia przewodu pokarmowego wywołane pałeczkami *Salmonella*. Wszyscy pacjenci wymagali hospitalizacji. Teren miejski i wiejski zamieszkiwały po 4 osoby. W podziale na płeć, zachorowania dotyczyły w 5 przypadkach płci męskiej, w 3 następnym płci żeńskiej. Czynnikiem etiologicznym odpowiedzialnym za zakażenia przewodu pokarmowego była pałeczka *Salmonella Enteritidis*.

W rejestrze nosicieli zarejestrowanych zostało 9 osób – 4 osoby są po przechorowaniu, 2 osoby ze styczności z chorym i 3 osoby to osoby wykonujące badania do książeczki zdrowia. W ramach postępowania przeciwepidemicznego przebadano osoby z najbliższego otoczenia chorych. Dynamikę zachorowań na przestrzeni lat przedstawia poniższy wykres.

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

W roku 2021 zarejestrowano ogółem 5 bakteryjnych zakażeń jelitowych. Nie odnotowano zakażeń u dzieci do lat 2. Hospitalizacji wymagały 3 osoby. Wszyscy pacjenci zamieszkiwali teren miejski. Wśród chorych 2 osoby to kobiety, natomiast 3 to mężczyźni. We wszystkich przypadkach czynnikiem chorobotwórczym było *Clostridium difficile*. Na przestrzeni lat zauważalny jest wzrost zakażeń jelitowych wywołanych przez bakterie. Dynamikę zachorowań na przestrzeni lat przedstawia poniższy wykres.

Biegunka i zapalenie żołądkowo – jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

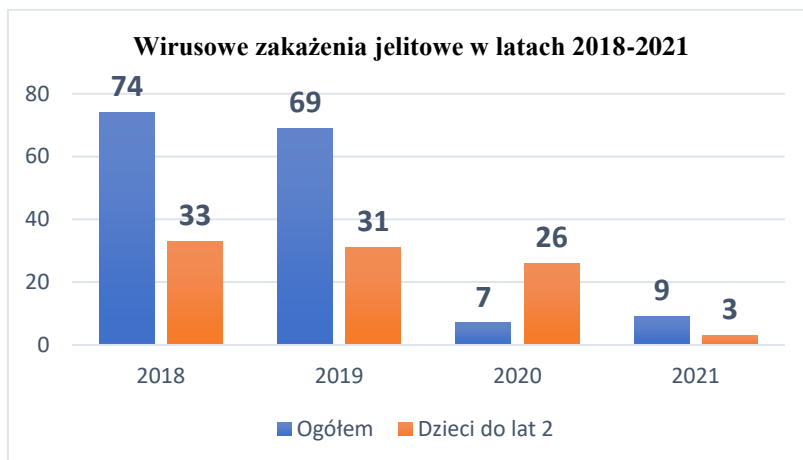
W 2021 roku zarejestrowano 31 przypadków zachorowań na biegunkę, w tym 5 dotyczyło dzieci do lat 2. W podziale „miasto-wieś” 64,52 % ogółu zachorowań przypada na mieszkańców miast, natomiast 35,48% na mieszkańców wsi powiatu żarskiego. Przy podziale na płeć liczba zachorowań wśród mężczyzn wynosi 45,16%, natomiast wśród kobiet jest nieco wyższa i wynosi 54,84%. W ogólnej grupie chorych leczenia szpitalnego wymagał 1 pacjent, pozostali leczeni byli ambulatoryjnie. Wśród zachorowań dotyczących dzieci do lat 2 leczenia szpitalnego wymagało 1 dziecko.

Dynamikę zachorowań na przestrzeni lat przedstawia poniższy wykres.

Wirusowe zakażenia jelitowe

Ogółem w roku 2021 zarejestrowano 9 zachorowań. Zachorowania dzieci do lat 2 stanowiły 33,33% wszystkich zachorowań. W większości przypadków czynnikiem chorobotwórczym był Rotawirus. Dynamikę zachorowań na przestrzeni lat przedstawiają poniższe wykresy.

W RAMACH REALIZACJI PROGRAMU ERADYKACJI ZACHOROWAŃ NA POLIOMYELITIS

W 2021 roku nie wpłynęło zgłoszenie ostrego porażenia wiotkiego z terenu powiatu.

ZACHOROWANIA I ZAKAŻENIA SZERZĄCE SIĘ DROGĄ NARUSZENIA CIĄGŁOŚCI TKANEK

Wirusowe Zapalenie Wątroby typu B

W 2021 roku nie odnotowano zachorowań na ostre WZW typu B. Zarejestrowano natomiast przypadki zachorowań o charakterze przewlekłym i bliżej nieokreślonym - 6 osób. Zachorowania dotyczyły 3 kobiet i 3 mężczyzn. Z terenu miejskiego pochodziły 4 osoby, natomiast 2 z terenu wiejskiego. W wyniku przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że osoby te nie były szczepione przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B przed zachorowaniem. W ramach sprawowanego nadzoru epidemiologicznego osoby ze styczności z osobami zakażonymi wirusem zapalenia wątroby typu B skierowano do nadzoru lekarskiego.

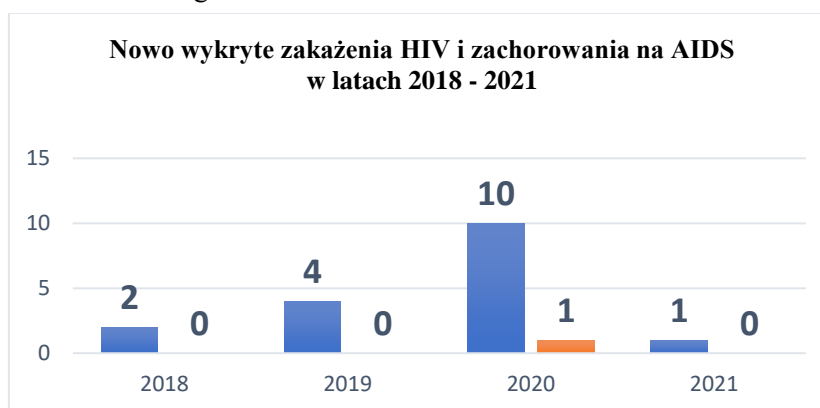
Wirusowe Zapalenie Wątroby typu C

Zarejestrowano 7 zachorowań na WZW typ C. Spośród ogółu chorych 4 osoby to kobiety, natomiast 3 osoby to mężczyźni. Wszystkie zarejestrowane osoby zamieszkiwały teren miejski. Osoby ze styczności z chorymi skierowano do nadzoru lekarskiego.

Nowo wykryte zakażenia HIV, AIDS

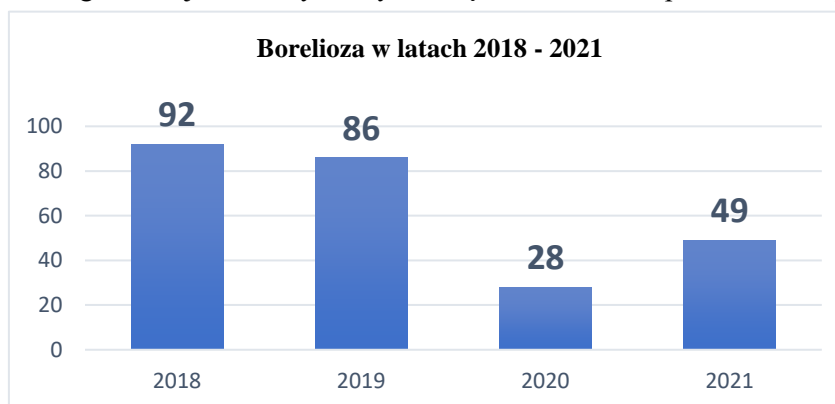
W roku 2021 zarejestrowano 1 nowo wykryte zakażenie HIV. Zakażenie dotyczyło mężczyzny z terenu miejskiego. Nie odnotowano żadnego zachorowania na AIDS.

CHOROBY ODZWIERZĘCE

Borelioza

W roku 2021 r. wskaźnik zachorowalności na boreliozę, na terenie powiatu żarskiego jest niższy niż w roku ubiegłym i wynosi 50,98. Zarejestrowano 49 zachorowań. Spośród ogółu zarejestrowanych 57,14% stanowią kobiety, natomiast 42,86% mężczyźni. Chorzy zamieszkujący tereny miejskie stanowią 53,06%, a teren wiejski 46,94% ogółu zarejestrowanych. Dynamikę zachorowań na przestrzeni lat przedstawia wykres.

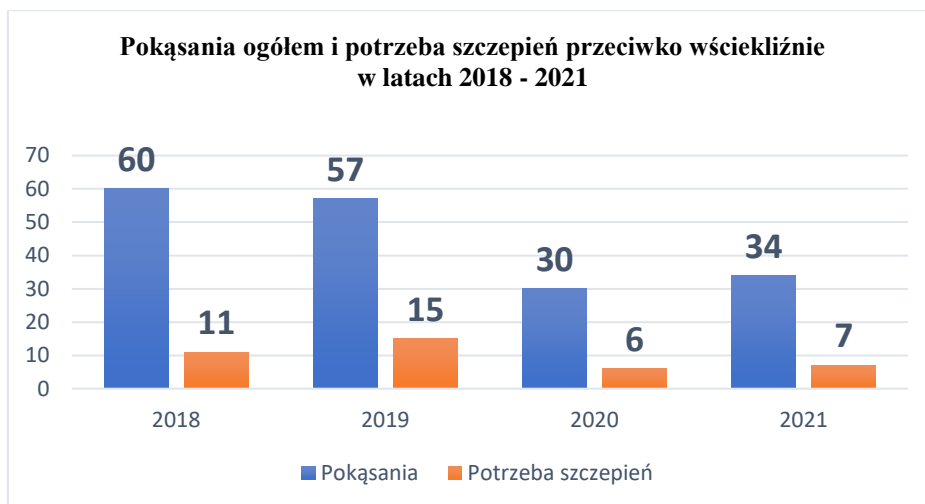

Pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę

W roku 2021 zarejestrowano 34 pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę. Spośród ogółu pokąsanych przez zwierzęta 7 osób zakwalifikowano do szczepień przeciwko wściekliznie.

W ramach nadzoru nad osobami narażonymi na zakażenie wirusem wścieklizny pracownicy pionu

epidemiologii prowadzą współpracę z Poradnią Profilaktyki Wścieklicznej w Zielonej Górze, Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Lubsku, Powiatową Komendą Policji oraz Strażą Miejską w Żarach. Dynamikę pokąsań oraz potrzebę szczepień przeciwko wścieklicznie na terenie powiatu żarskiego przedstawia poniższy wykres.

ZAKAŻENIA ZAKŁADOWE

W 2021 roku „Szpital na Wyspie” w Żarach zgłosił wystąpienie 1 ogniska epidemicznego wywołanego czynnikiem biologicznym *Klebsiella pneumoniae* NDM. Liczba skolonizowanych patogenem pacjentów to 5 osób. Postać kliniczną zakażenia określono jako nosicielstwo. Podjęto działania zapobiegawcze i przeciwepidemiczne w celu unieszkodliwienia źródła zakażenia, przecięcia dróg szerzenia się zakażenia. Ognisko zakończone raportem końcowym.

NEUROINFEKCJE

Choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes*

W 2021 r. nie zarejestrowano żadnych przypadków zachorowań wywołanych przez *Streptococcus pyogenes*.

CHOROBY PRZECIWKO KTÓRYM PROWADZONE SĄ SZCZEPIENIA OCHRONNE

Wśród chorób objętych obowiązkowym Programem Szczepień Ochronnych w 2021 r. nie zarejestrowano zachorowań na błonicę, tężec, różyczkę. W 2021 roku zarejestrowano podejrzenie porażenia wiotkiego u dziewczynki z terenu powiatu żarskiego. Dziecko hospitalizowane, wykonano badania, które wykluczyły zachorowanie na poliomyelitis.

Nagminne zapalenie przyusznic (świnka)

W roku 2021 r. nie odnotowano przypadków zachorowania na nagminne zapalenie przyusznic (świnkę). Dynamikę zachorowań na świnkę na przestrzeni lat przedstawia poniższy wykres.

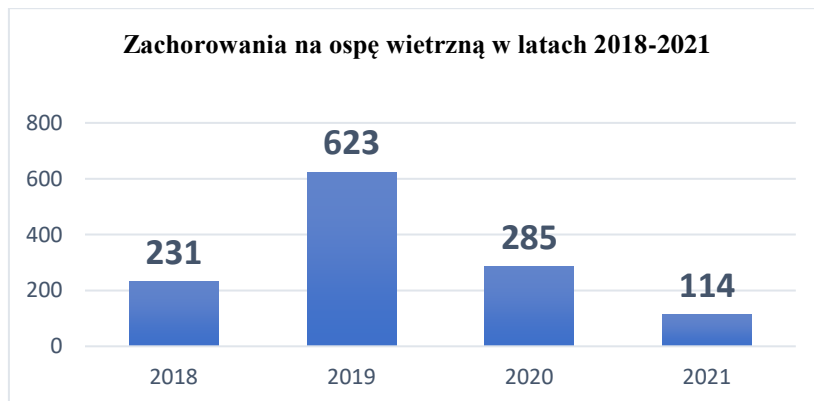
POZOSTAŁE CHOROBY ZAKAŻNE

Ospa wietrzna

Ospa wietrzna jest chorobą zakaźną wieku dziecięcego wywoływaną przez wirus *varicella-zoster*. Cechą charakterystyczną tego wirusa jest bardzo wysoka zaraźliwość sięgająca 90-95%.

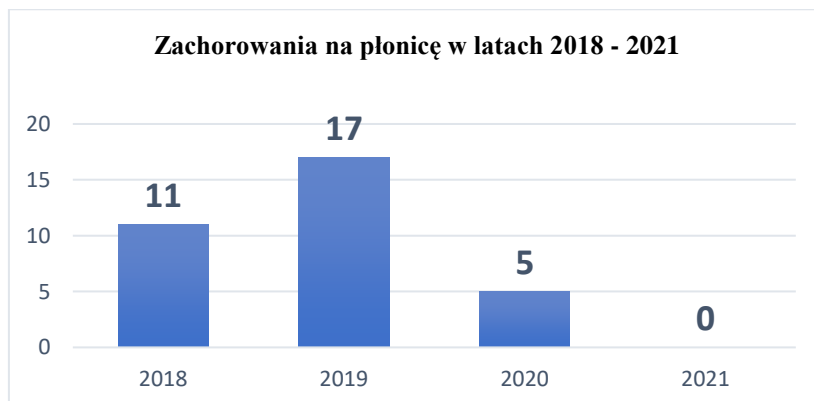
Najczęstszym źródłem zakażenia jest bezpośredni kontakt z chorym. Zakażenie szerzy się drogą kropelkową, a także pośrednio przez kontakt z przedmiotami zanieczyszczonymi wydzielinami z dróg oddechowych chorej osoby bądź zawartością pęcherzyków. Okres wylegania ospy wietrznej wynosi średnio 14-16 dni. Choroba może rozwinąć się już po 10 dniach, a maksymalnie do 21 dni po kontakcie z zakażnię chorym. Okres zakaźności trwa 1-2 dni przed i do 6 dni po pojawieniu się wysypki, praktycznie do przyschnięcia wszystkich pęcherzyków. Ze względu na łatwość przenoszenia się wirusa ospy wietrznej istnieją trudności w zwalczaniu epidemii zakładowych. Zachorowanie pozostawia z reguły trwałą odporność, powtórne zachorowania są rzadkie. Ważnym elementem w walce z występowaniem tak licznych zachorowań są m.in. dostępne szczepienia przeciwko ospie wietrznej.

W roku 2021 zanotowano spadek liczby zachorowań w stosunku do lat poprzednich. Ogółem zgłoszono 114 przypadków zachorowań na podległym terenie. Spośród zarejestrowanych zachorowań 47 osób to mężczyźni, a pozostałe 67 osób to kobiety. W roku sprawozdawczym zachorowania dotyczyły osób z następujących grup wiekowych: „0”- 3 osoby, „01-04”- 36 osób, „05-09”- 50 osób, „10-14”- 18 osób, „15-19”- 1 osoba, „20-24”- 0 osób, „25-29”- 3 osoby, „30+”- 3 osoby. Spośród ogółu chorych 105 osób nie było szczepionych przeciwko ospie wietrznej, 1 osoba została zaszczepiona jedną dawką szczepionki przed zachorowaniem, u 8 brakuje danych na temat zaszczepienia.

Płonica

W 2021 roku nie odnotowano żadnych przypadków zachorowania. Dynamikę zachorowań na przestrzeni lat przedstawia poniższy wykres.

Gruźlica

W 2021 roku do PSSE w Żarach zgłoszono 8 nowych przypadków zachorowania na gruźlicę płuc oraz 1 przypadek wznowy zakażenia *Mykobacterium*. Spośród ogółu zgłoszonych 67% przypadków dotyczyło mężczyzn, a 33% kobiet.

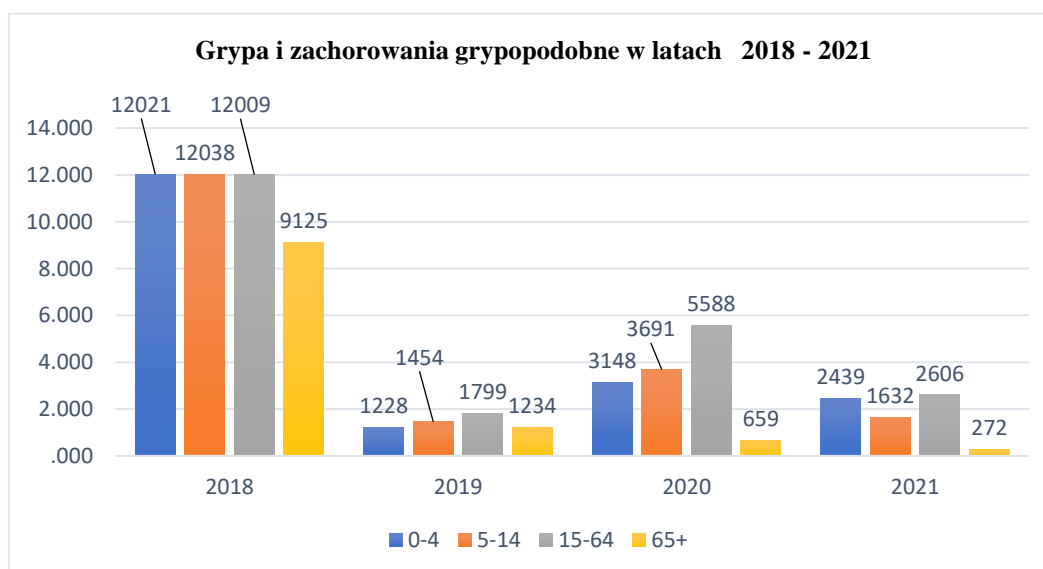
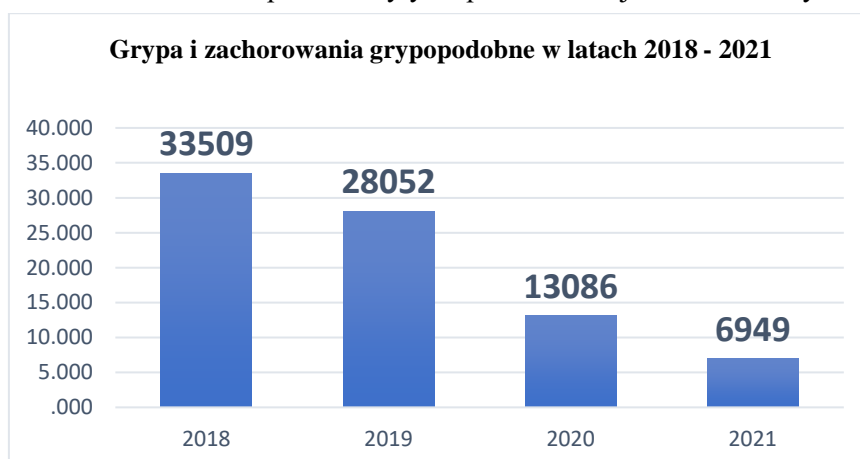
Osoby ze styczności z chorymi zostały objęte nadzorem epidemiologicznym - uzyskały informację o konieczności zgłoszenia się do lekarza POZ. Do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej ww. osób

wystosowano pismo z informacją o konieczności objęcia nadzorem lekarskim, wykonaniu badań, a w razie konieczności skierowaniu do poradni specjalistycznej celem wykonania dodatkowych badań i wdrożenia ewentualnej chemioprophylaktyki.

GRYPA I ZACHOROWANIA GRYPPODOBNE

W 2021 roku do PSSE w Żarach zgłoszono 6 949 zachorowań na grypę i zachorowania grypopodobne z czego: 2 439 zachorowań dotyczyło osób w przedziale 0-4 lata, 1 632 zachorowań dotyczyło osób w przedziale wiekowym 5 – 14 lat, 2 606 zachorowań w przedziale wiekowym 15 – 64 lata oraz 271 zachorowań w grupie wiekowej powyżej 65 r.ż. Z ogółu zachorowań 19 osób skierowano do szpitala celem kontynuacji leczenia. Zachorowania rozpoznane były na podstawie objawów klinicznych.

ZAKAŻENIE KORONAWIRUSEM SARS-COV-2.

W 2021 w dalszym ciągu odnotowywane były zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2. Do końca roku odnotowano 5 546 przypadków potwierdzonych oraz 1 przypadek możliwy. Hospitalizacji wymagało 342 osób. Zgłoszono również 159 zgonów związanych z zakażeniem SARS-CoV-2. PSSE w Żarach objęło kwarantanną 5 229 osoby, natomiast nadzorem epidemiologicznym 523 osób.

ZGONY

W 2021 roku na terenie powiatu żarskiego zarejestrowano jedynie zgony z powodu zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2.

SZCZEPIENIA OCHRONNE

Wiele chorób zakaźnych eliminowanych jest przez obowiązkowe szczepienia ochronne ujęte w Programie Szczepień Ochronnych. W roku 2021 przeprowadzono 25 kontroli w placówkach wykonujących szczepienia ochronne. Stan sanitarny punktów szczepień nie budzi zastrzeżeń i jest zgodny z wymaganiami jakie określa rozporządzenie.

Liczba osób uchylających się od szczepień utrzymuje się na porównywalnym poziomie z rokiem ubiegłym, poziom zaszczepienia w powiecie żarskim w 2021 roku utrzymuje się na dobrym poziomie.

WNIOSKI

1. Wskaźnik pokąsań przez zwierzęta oraz potrzeba zastosowania profilaktyki wścieklizny w postaci szczepień jest wyższy w porównaniu do roku ubiegłego.
2. Liczba zachorowań na choroby infekcyjne przewodu pokarmowego jest porównywalna do roku poprzedniego.
3. Wskaźnik zachorowań na boreliozę jest wyższy niż w roku ubiegłym. Rozpoznanie boreliozy głównie stawiane było na podstawie wystąpienia rumienia wędrującego.
4. Liczba zarejestrowanych zachorowań wywołanych wirusami hepatotropowymi typu C jest niższa niż w ubiegłym roku, natomiast typu B kształtuje się na tym samym poziomie. Jako źródło zakażenia podaje się kontakty z placówkami służby zdrowia oraz narkotyki w iniekcjach.
5. W trakcie dochodzenia epidemiologicznego w ogniskach zakażonych i chorych na wirusowe zapalenie wątroby każdorazowo przekazywane były informacje na temat dróg zakażenia, w tym dróg pozamedycznego zakażenia, dostępnych szczepieniach przeciwko WZW typu B dla osób z otoczenia chorych i zakażonych HBV oraz osób chorych i zakażonych HCV.
6. Obostrzenia wprowadzone przez rząd polski w związku z transmisją wirusa SARS-CoV-2 wpłynęły na spadek zachorowalności na większość rejestrowanych chorób zakaźnych.
7. W omawianym okresie sprawozdawczym na terenie powiatu nie odnotowano zachorowań na różyczkę. Od lat nie notuje się zachorowań na odrę, natomiast zachorowania na świnkę występują pojedynczo. Pozwala to wnioskować, że jest to efekt konsekwentnego stosowania się mieszkańców powiatu do obowiązkowego Programu Szczepień Ochronnych.
8. Program Szczepień Ochronnych jest na dobrym poziomie. Prowadzone są działania edukacyjno-prewencyjne w stosunku do nielicznych osób uchylających się od szczepień obowiązkowych.
9. Program Obowiązkowych Szczepień Ochronnych kształtuje również sytuację epidemiologiczną na terenie powiatu żarskiego w zakresie zachorowań na poliomyelitis. Do powyższego wniosku upoważnia ponad 10-letnia obserwacja przekazywanych danych z oddziału dziecięcego usytuowanego na terenie powiatu.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW SŁUŻBY ZDROWIA

Według prowadzonej ewidencji podmiotów wykonujących działalność leczniczą, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach nadzoruje następujące grupy obiektów:

Lp.	Rodzaj obiektu	Ilość nadzorowanych obiektów	Ilość przeprowadzonych kontroli w obiektach	Liczba zaplanowanych obiektów do kontroli
1.	Szpital	1	3	1
2.	Hospicjum	1	0	0
3.	Przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria	50	24	31
4.	Medyczne laboratoria diagnostyczne, w tym punkty pobrań materiału do badań	8	0	2
5.	Zakłady rehabilitacji leczniczej	5	0	0
6.	Inne podmioty	9	0	0
7.	Indywidualne praktyki lekarskie	30	0	0
8.	w tym indywidualne praktyki lekarzy dentystów	27	0	0
9.	Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie	59	0	0
10.	w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów	15	0	0
11.	Grupowe praktyki lekarskie	4	0	0
12.	w tym grupowe praktyki lekarzy dentystów	3	0	0
13.	Indywidualne praktyki pielęgniarek i położnych	34	0	0

Prowadzony nadzór sanitarny obejmuje ocenę stanu sanitarno-higienicznego, ocenę stanu technicznego podmiotów prowadzących działalność leczniczą, ocenę wykonawstwa szczepień ochronnych oraz ich dokumentowania, ocenę gospodarowania preparatami szczepionkowymi, ocenę prawidłowości prowadzenia procesów dezynfekcji i sterylizacji, ocenę postępowania z odpadami medycznymi, z czystą i brudną bielizną oraz ocenę wdrażania procedur, ocenę realizacji wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki, a także kontrole w związku z dopuszczeniem obiektu do użytkowania.

STAN TECHNICZNY

Na etapie uzgodnień projektowych oraz podczas przeprowadzanych kontroli zwracano uwagę na zapewnienie wymogów sanitarno-higienicznych, rozwiązań technicznych zapewniających osobom niepełnosprawnym dostęp do obiektu i pomieszczeń, prawidłowość prowadzenia procesów dekontaminacji oraz odpowiednią gospodarkę odpadami medycznymi. Skontrolowane obiekty posiadały właściwy stan techniczny, za wyjątkiem jednego obiektu, w którym stwierdzono nieprawidłowości. W gabinecie zabiegowym, gabinetach lekarskich, pomieszczeniu socjalnym oraz toalecie dla pacjentów znajduje się zniszczona stolarka okienna. Drewniane ramy okienne są uszkodzone, popękane, z odpadającymi fragmentami listew i uszczelek, na powierzchniach znajduje się złuszczone farba, a miejscami brak jej całkowicie. Ponadto okna są nieszczelne, przez co powierzchnie ścian uległy zalaniu i zniszczeniu. Farba na ścianach pod oknami w gabinetach lekarskich i zabiegowym łuszczy się, odchodzi od ścian, widoczne są jej liczne ubytki. Podłoga w podmiocie posiada uszkodzoną powierzchnię, jest ona zużyta, szorstka, odbarwiona, z licznymi plamami. Starta warstwa wierzchnia podłogi utrudnia prowadzenie procesów mycia oraz właściwej i skutecznej dezynfekcji. W poczekalni znajdują się drewniane ławki, stanowiące miejsca siedzące dla pacjentów. Ławki mają powierzchnie pokryte lakierem, który jest miejscami zużyty. Lakier łuszczy się i odpada, a fragment jednego z siedzisk jest odłamany.

STAN SANITARNO – HIGIENICZNY

Podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych nie stwierdzono uchybień w zachowaniu czystości bieżącej. W placówkach opracowane były procedury sprzątnięcia. Wydzielono sprzęty porządkowe oraz środki czystościowe, które przechowywane były w wydzielonych pomieszczeniach bądź miejscach. Sprzęt porządkowy podzielony był na strefy czystości, tzn. oddzielny sprzęt wykorzystywany do sprzątnięcia pomieszczeń zabiegowych i niezabiegowych. Środki dezynfekcyjne w placówkach dobierane były

prawidłowo i stosowane zgodnie z ich przeznaczeniem oraz z zaleceniami producenta, a także przestrzegane były terminy ich ważności.

PROCESY DEKONTAMINACJI

W placówkach opracowane są procedury higienicznego oraz chirurgicznego mycia i dezynfekcji rąk w zależności od charakteru placówki. W gabinetach zabiegowych znajdują się umywalki przeznaczone do mycia rąk personelu, wyposażone w bieżącą ciepłą i zimną wodę, armaturę czerpalną, z możliwością uruchamiania jej bez kontaktu z dłonią, dozownik z mydłem w płynie oraz antyseptykiem do rąk. Pojemniki na antyseptyki są głównie wiszące, zarówno kontaktowe jak i bezkontaktowe tzw. łokciówki. Pojemniki uzupełniane są poprzez wymianę wkładu lub poprzez dolewanie środka. Pojemniki przed wymianą lub uzupełnieniem są myte i dezynfekowane. Przy umywalkach znajdują się podajniki z ręcznikami jednorazowego użytku oraz kosze na zużyte ręczniki.

W przypadku stosowania narzędzi wielokrotnego użytku zapewniane są odpowiednie ciągi technologiczne umożliwiające postępowy ruch narzędzi od materiałów brudnych do sterylnych. Dekontaminacja prowadzona jest w wydzielonych miejscach w gabinetach zabiegowych bądź lokalnych sterylizatorniach. Do dezynfekcji narzędzi wykorzystywane są pojemniki plastikowe z sitem, przykryciem, stabilne, oznakowane bądź myjki ultradźwiękowe. Ilość sporządzanych roztworów roboczych zapewnia całkowite zanurzenie dezynfekowanych narzędzi.

POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

Odpady medyczne zakaźne zbierane są selektywnie w miejscu ich wytwarzania do oznakowywanych worków i plastikowych pojemników jednorazowego użytku, opatrzonej informacją zawierającą: kod odpadów (18 01 03), nazwę wytwórcy, nr regon, nr księgi rejestrowej, datę i godzinę otwarcia (rozpoczęcia użytkowania), datę i godzinę zamknięcia. Opracowane są procedury oraz instrukcje. Transport odpadów zakaźnych do miejsca ich wstępnego magazynowania odbywa się przy użyciu dodatkowych zamkniętych pojemników lub z wykorzystaniem zamkniętych koszy przeznaczonych do zbierania odpadów. Odpady przechowywane są w wydzielonych miejscach, w urządzeniach chłodniczych. W większości placówek lodówki posiadają wnętrza wykonane z materiałów gładkich, łatwozmywalnych, odpornych na działanie środków dezynfekcyjnych. Drzwi i uszczelki zabezpieczają je przed dostępem owadów, gryzoni i innych zwierząt. Urządzenia wyposażone są w termometr do pomiaru temperatury wewnątrz. Odpady przechowywane są do miesiąca, w temperaturze poniżej 10°C.

W przypadku 2 obiektów stwierdzono nieprawidłowości w warunkach przechowywania odpadów medycznych. Nieprawidłowości to: brak termometru w lodówce, zniszczona powierzchnia lodówki, brak możliwości utrzymania lodówki w odpowiedniej czystości, brak dozownika ze środkiem dezynfekcyjnym do rąk, podajnika na czyste rękawiczki jednorazowe oraz pojemnika na zużyte rękawiczki jednorazowe w miejscu przechowywania odpadów. W omawianym okresie nie przekazywano informacji do WIOŚ.

Odpady nie wykazujące właściwości zakaźnych typu papierowe ręczniki, opakowania po igłach i strzykawkach usuwane są z gabinetów jako odpady komunalne.

POSTĘPOWANIE Z BIELIZNĄ

W placówkach opracowane są procedury postępowania z bielizną. Czysta bielizna przechowywana jest w wydzielonych szafkach. Brudna bielizna gromadzona jest poza gabinetami w wydzielonych pojemnikach zaopatrzonej w worki foliowe. Pranie brudnej bielizny odbywa się w pralniach wodno-chemicznych, pralkach znajdujących się w zakładach bądź we własnym zakresie. W szerokim zakresie stosowana jest bielizna jednorazowego użytku. W jednym z podmiotów stwierdzono, że odzież ochronna pracowników jest prana przez nich we własnym zakresie.

POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE

W związku z ogłoszeniem stanu epidemii w Polsce, niemożliwa była realizacja wszystkich planowanych kontroli sanitarnych w podmiotach. W związku z powyższym, w okresie sprawozdawczym, skontrolowano 11% podmiotów wykonujących działalność leczniczą. Łącznie przeprowadzono 27 kontroli. Wydano 16 zaleceń pokontrolnych oraz 2 decyzje płacnicze. Mandatów karnych nie nakładano.

ZAOPATRZENIE W WODĘ

Na terenie działalności PSSE w Żarach nie ma podmiotów leczniczych zaopatrywanych w wodę z własnego ujęcia. Do wszystkich woda dostarczana jest przy pomocy wodociągów publicznych miejskich i wiejskich.

PODSUMOWANIE

W związku z ogłoszeniem stanu epidemii w Polsce, znacznie utrudnione było prowadzenie kontroli sanitarnych w podmiotach. Dynamicznie rozwijająca się sytuacja epidemiologiczna w kraju miała duży wpływ na prowadzony nadzór sanitarny, co ma swoje odzwierciedlenie w realizacji planu kontroli.

OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH

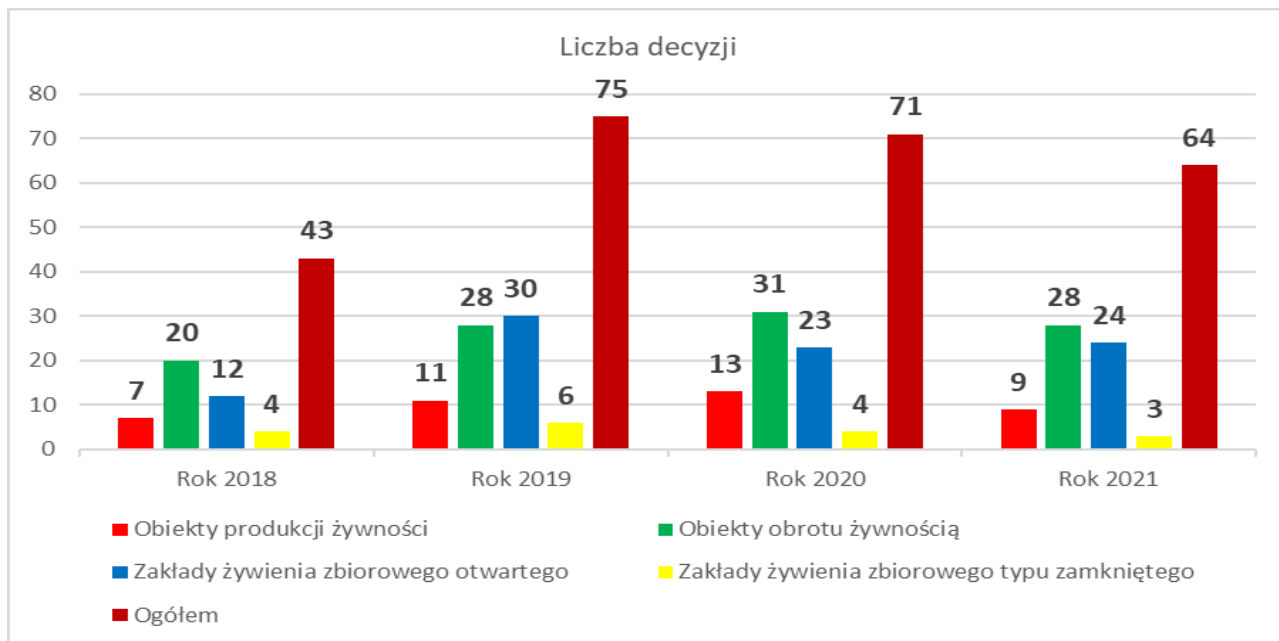
W 2021 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach nadzorem objął 790 obiektów żywnościowo – żywieniowych (w 2020 roku 781 obiektów).

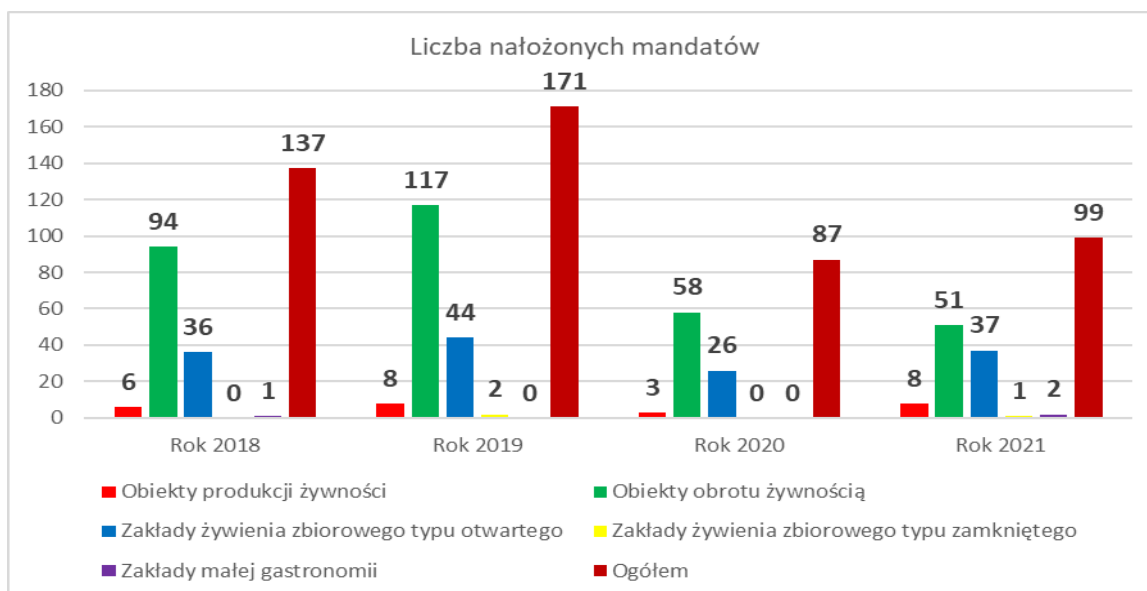
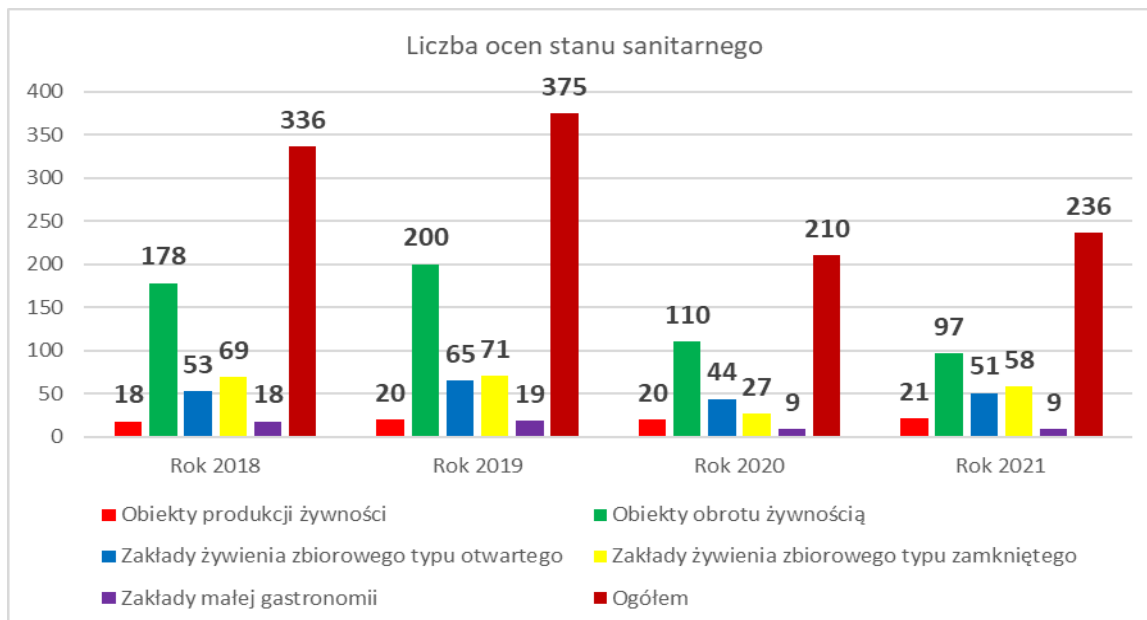
Obiekty objęte nadzorem w latach 2020 – 2021.

Lp.	Rodzaj obiektów	Liczba obiektów		Kierunek zmian
		rok 2020	rok 2021	
1.	Obiekty produkcji żywności	72	77	+5
2.	Obiektu obrotu żywnością	465	469	+4
4.	Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego	100	100	0
5.	Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego	82	78	-4
6.	Zakłady małej gastronomii	49	49	0
7.	Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	12	16	+4
8.	Obiekty obrotu kosmetykami	1	1	0
9.	Obiekty ogółem	781	790	+9

Z wymienionej liczby obiektów skontrolowano 42,3% (327) przeprowadzając w nich 516 kontrole sanitarnych. Sklasyfikowano (przeprowadzono kontrole sanitarne na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego) 29,8% obiektów (236), spośród których 15,2% uznano za niezgodne z wymaganiami.

Podczas kontroli sanitarnych przeprowadzanych w obiektach żywnościowo – żywieniowych szczególną uwagę zwracano na jakość zdrowotną produkowanej oraz wprowadzanej do obrotu żywności, warunki przechowywania żywności, szczególnie wymagającej przechowywania w warunkach chłodniczych, funkcjonowanie zasady traceability, prawidłowość przeprowadzania procesów technologicznych, higienę oraz stan zdrowia personelu.

ZAKŁADY PRODUKCJI ŻYWNOSCI

Pod nadzorem znajdowały się 77 zakłady produkujące żywność: 8 automatów do lodów, 10 piekarni, 7 ciastkarni, 2 zakłady garmazeryjne, 4 wytwórnie wyrobów cukierniczych, 1 wytwórnia tłuszczów roślinnych, 1 wytwórnia suplementów diety, 39 producentów pierwotnych - gospodarstw zajmujących się produkcją pierwotną, czyli uprawą roślin w celu pozyskania tzw. produktów pierwotnych: owoce, warzywa, zboża, jedna tłocznia oleju prowadząca działalność w ramach rolniczego handlu detalicznego, jeden zakład prowadzący rolniczy handel detaliczny w zakresie produkcji z surowców pochodzenia roślinnego przetworów z owoców i warzyw, pieczywa, przypraw i olejów ziołowych, jeden zakład konfekcjonowania artykułów spożywczych oraz dwaj producenci żywności w warunkach domowych.

Rolniczy handel detaliczny to handel polegający na produkcji żywności pochodzącej w całości lub części z własnej uprawy i zbywaniu takiej żywności. Skontrolowano 34 zakłady z tej grupy obiektów. Łącznie przeprowadzono 58 kontroli sanitarnych. Wydano 9 decyzji administracyjnych. Decyzje dotyczyły między innymi zapewnienia właściwego stanu sanitarno-higienicznego powierzchni sufitów i ścian w pomieszczeniach zakładów (produkcyjnych, magazynowych oraz pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych).

Nałożono 8 mandatów na łączną kwotę 2050 zł.

OBIEKTY OBROTU ŻYWNOŚCIĄ

Skontrolowano 156 obiektów spośród 469 prowadzących działalność handlową na terenie powiatu żarskiego. Łącznie przeprowadzono 250 kontroli sanitarnych, w tym 18 interwencyjnych, oraz 97 ocen stanu sanitarnego na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego.

W celu między innymi poprawy stanu sanitarnego wydano 28 decyzji administracyjnych.

Za nieprzestrzeganie wymagań sanitarno – higienicznych nałożono 51 mandatów karnych na łączną kwotę 12100 zł.

ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO OTWARTEGO

Nadzorem objęto 100 zakładów żywienia zbiorowego otwartego (bary, restauracje). Skontrolowano 64 obiekty, sklasyfikowano 51, łącznie przeprowadzono w tej grupie obiektów 118 kontroli sanitarnych, w tym 6 interwencyjnych, które dotyczyły nieprzestrzegania zasad higieny oraz niewłaściwej jakości zdrowotnej produkowanych potraw.

W roku 2021 wystawiono 22 decyzje, w tym jedną **decyzję o unieruchomieniu obiektu** – Baru w Żarach. W obiekcie stwierdzono rażące naruszenie wymagań higieniczno-sanitarnych: brudne powierzchnie urządzeń chłodniczych, podłóg, umywalek, sprzętu, nieprzestrzeganie zasad dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych GMP/GHP (niewłaściwe schładzanie potraw, produkcja w zmywalni naczyń stołowych, niewłaściwa odzież ochronna pracowników), środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia.

Za wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia, nieprzestrzeganie zasad Dobrej Praktyki Produkcyjnej /GMP/ i Dobrej Praktyki Higienicznej /GHP/, niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny, (prowadzenie obróbki wstępnej brudnej w przypadkowych miejscach, niewłaściwe przechowywanie żywności), brak aktualnych orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych oraz brak utrzymanego systemu HACCP nałożono 37 mandatów na łączną kwotę 13250 zł.

ZAKŁADY MAŁEJ GASTRONOMII

Nadzorem objęto 49 obiekty małej gastronomii (rożna, fast – foody, pijalnie piwa), skontrolowano 12, łącznie przeprowadzono 20 kontroli sanitarnych.

W zakładach małej gastronomii nałożono 2 mandaty na kwotę 700 zł, w obiektach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny, nieprzestrzeganie zasad GMP/GHP oraz brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych.

ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO ZAMKNIĘTEGO

W tej grupie nadzorem objęto 78 obiektów, w tym 1 blok żywienia w szpitalu, 4 bloki żywienia w domach opieki społecznej, 6 stołówek w żłobkach, 32 stołówki szkolne, 24 stołówki w przedszkolach, 2 stołówki w domach dziecka, 2 stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych, 2 zakłady usług cateringowych, 5 innych zakładów żywienia. Skontrolowano 63. Łącznie przeprowadzono 72 kontrole, w tym 60 ocen stanu sanitarnego na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego. W celu usunięcia uchybień sanitarno – higienicznych wystawiono 2 decyzje.

Do badań laboratoryjnych w Szpitalu „Na wyspie” w Żarach pobrano dwie próbki posiłków. Jedną próbkę w kierunku oznaczania kaloryczności, drugą próbkę posiłku bezglutenowego w kierunku oznaczania glutenu.

Na podstawie przeprowadzonego badania w kierunku oznaczania kaloryczności stwierdzono, że wartość energetyczna posiłku obiadowego diety podstawowej wynosi 705 kcal. Z umowy zawartej z firmą cateringową IMPEL Catering Sp. z o.o. wynikało, że całodniowa zadeklarowana wartość kaloryczna powinna wynosić 2200 kcal, natomiast zadeklarowana w jadłospisie wartość kaloryczna samego posiłku obiadowego dostarczonego w dniu 28.09.2021 r. powinna wynosić 795 kcal. W 3-posiłkowym rozkładzie, obiad powinien stanowić 35-40% ogólnej ilości energii dziennej racji pokarmowej. Wartość energetyczna posiłku obiadowego wyszła zatem za niska, gdyż stanowiła 32% dziennego zapotrzebowania energetycznego.

Ponadto badanie wykazało zawyżoną zawartość białka, węglowodanów ogółem oraz soli kuchennej. Na podstawie przeprowadzonych badań stwierdzono, że procentowy udział energii z białka wyniósł 16,4%, a procentowy udział energii z węglowodanów wyniósł 69,7%. Zgodnie z umową zawartą z firmą cateringową białko powinno dostarczać 14-16% energii, tłuszcze 30%, a węglowodany powinny uzupełniać dobowe zapotrzebowanie energetyczne. W związku z powyższym posiłek obiadowy pokrywał całe energetyczne zapotrzebowanie dzienne na białko i węglowodany ogółem.

Analiza laboratoryjna wykazała również, że zawartość soli kuchennej w posiłku obiadowym wyniosła 7,1 g. Wg WHO dzienne spożycie soli nie powinno przekraczać 5g. W związku z powyższym wdrożono działania naprawcze.

NADZÓR NAD MATERIAŁAMI I WYROBAMI PRZEZNACZONYMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ

Na terenie działalności stacji znajduje się 1 wytwórnia materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością - zakład produkcji i obrotu opakowań papierowych przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Nadzorem objęto również 15 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością (w tym 2 hurtownie). W roku 2021 przeprowadzono jedną kontrolę tematyczną w Hurtowni w zakresie oceny znakowania wprowadzanych do obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W wyniku przeprowadzonej oceny partii materiałów do kontaktu żywnością stwierdzono rozbieżności pomiędzy informacjami zamieszczonymi w oznakowaniu, a informacjami wynikającymi z dokumentacji (deklaracji zgodności). W celu bezpiecznego i właściwego użytkowania wyrobów przez konsumenta, zobowiązano przedsiębiorcę do prawidłowego znakowania materiałów do kontaktu z żywnością.

Ponadto prowadzono nadzór nad obecnością w obrocie materiałów i wyrobów z tworzyw sztucznych przeznaczonych do kontaktu z żywnością zawierających w swoim składzie mielony lub sproszkowany bambus.

JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

PSSE w Żarach, podobnie jak w latach ubiegłych, uczestniczyła w 2021 roku w realizacji „Krajowego planu pobierania próbek do badań w ramach urzędowej kontroli i monitoringu”. Zgodnie z planem badanie żywności odbywało się w następujących kierunkach: mikrobiologia, metale szkodliwe dla zdrowia, pozostałości pestycydów, zawartość substancji dodatkowych, mykotoksyny, znakowanie, WWA, zawartość witamin i składników mineralnych, obecność azotanów, migracja formaldehydu, zawartość glutenu, oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych.

Próbki żywności pobierane są przez przedstawicieli PPIS w Żarach i dostarczane do akredytowanych laboratoriów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W roku 2021 do badań laboratoryjnych pobrano 148 próbek żywności i 1 próbkę wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Próbek nie kwestionowano.

<i>Rok</i>	<i>Liczba próbek pobranych</i>	<i>Próbki zakwestionowane</i>
2017	225	6
2018	196	1
2019	178	0
2020	140	0
2021	149	0

SYSTEM WCZESNEGO OSTRZEGANIA O NIEBEZPIECZNYCH PRODUKTACH ŻYWNOŚCIOWYCH I ŚRODKACH ŻYWIENIA ZWIERZĄT

PPIS w Żarach w roku 2021 prowadził, również, nadzór nad żywnością oraz wyrobami do kontaktu z żywnością zgłaszanymi w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF). Założeniem systemu jest natychmiastowe powiadamianie o zagrożeniach dla zdrowia i życia konsumentów wynikających ze spożywania niebezpiecznej żywności bądź używania niewłaściwej jakości zdrowotnej materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Do zagrożeń zgłaszanych w systemie RASFF, obejmujących obszar powiatu żarskiego, należały:

- obecność bakterii chorobotwórczych Salmonella w:
 - w kebabie,
 - skórkach z szyjek kurcząt.
- obecność bakterii:
 - Listeria monocytogenes w metce cebulowej.

Ponadto:

- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu środków ochrony roślin: w korzeniu pietruszki, w truskawkach mrożonych, w rzepaku ozimym odmiany Harry;
- obecność niedozwolonego ekstraktu z konopi włóknistych oraz zawartość Δ -tetrahydrokannabinolu w olejkach konopnych;
- zanieczyszczenie tlenkiem etylenu (ETO) mączki chleba świętojańskiego;
- zmiana cech organoleptycznych (smak, zapach) w kubku „Travel cup”;
- niewłaściwe oznakowanie informacją o substancjach powodujących alergię chipsów z puree ziemniaczanego;
- migracja pierwszorzędowych amin aromatycznych w materiałach do kontaktu z żywnością.

PODSUMOWANIE

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie żywności jest nadzór nad obiektami żywnościowo – żywieniowymi oraz nad jakością zdrowotną żywności i żywienia.

W roku 2021 kontrole przeprowadzono zgodnie z harmonogramem kontroli, w związku ze zgłaszanymi interwencjami dotyczącymi obiektów żywnościowo – żywieniowych, a także na wniosek przedsiębiorców (w związku z uzyskaniem zatwierdzenia pod względem spełnienia wymagań sanitarno – higienicznych).

Przeprowadzono 516 kontroli sanitarnych (w 2020 – 460), w tym 236 ocen stanu sanitarnego (w 2020 roku – 210) oraz 24 kontrole interwencyjne, z których 21 uznano za zasadne. W celu poprawy między innymi stanu sanitarno – higienicznego wydano 64 decyzje administracyjne (w roku 2020 – 32). Za uchybienia higieniczno – sanitarne nałożono 99 mandatów karnych na łączną kwotę 28600 zł (w 2020 roku 88 mandatów na kwotę 21650 zł). W roku 2021 wydano 42 (w roku 2020 – 35) decyzje zatwierdzające spełnienie wymagań sanitarno – higienicznych.

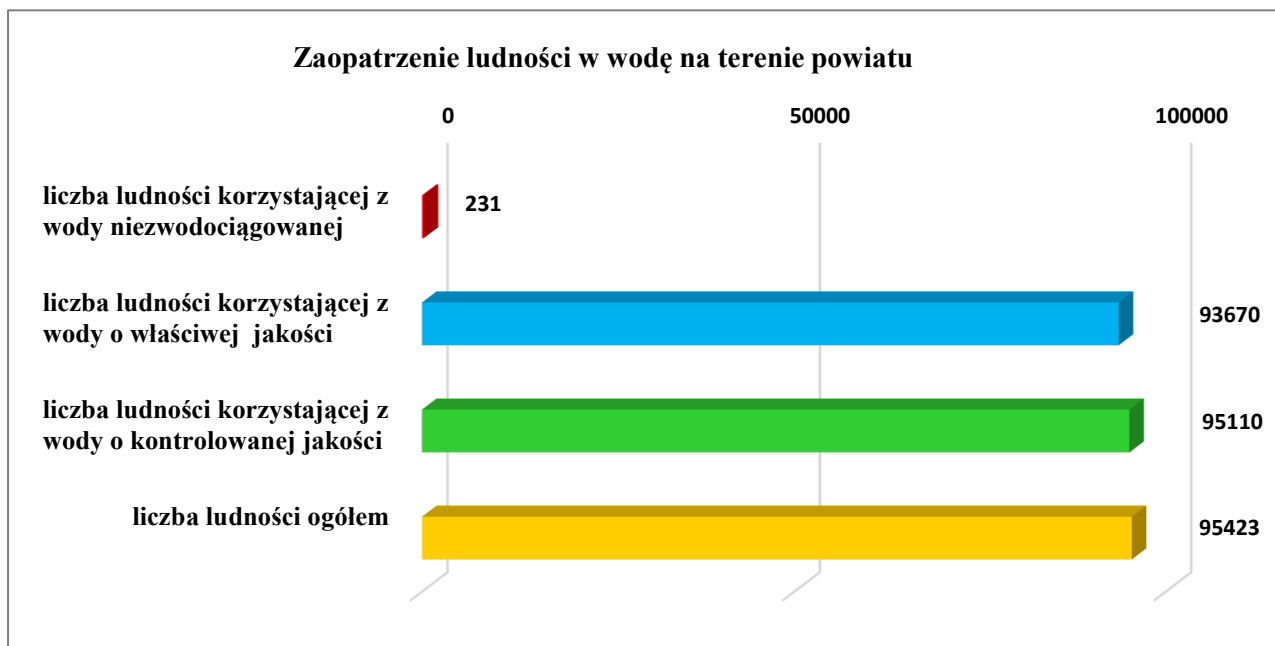
WNIOSKI

1. Z uwagi na trwającą pandemię COVID-19, i w związku z powyższym ograniczenie przeprowadzanych kontroli, nie ma możliwości obiektywnego porównania stanu sanitarnego obiektów żywnościowo – żywieniowych w roku 2021 z latami poprzednimi. Pomimo ograniczenia ilości kontroli Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach reagował na wszelkie informacje dotyczące nieprawidłowości w obiektach żywnościowo-żywieniowych.
2. Większość z nałożonych mandatów dotyczyła wprowadzania do obrotu żywności po upływie terminu przydatności do spożycia, co w dalszym ciągu świadczy o niskiej świadomości przedsiębiorców odpowiedzialnych za bezpieczeństwo zdrowotne wprowadzanej do obrotu żywności.

ZWODOCIĄGOWANIE POWIATU ŻARSKIEGO, JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

Zapewnienie mieszkańcom wody przeznaczanej do spożycia w odpowiedniej ilości i odpowiedniej jakości jest jednym z podstawowych zadań realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Woda spełniająca określone parametry, jak powszechnie wiadomo, jest konieczna dla utrzymania zdrowia i życia. Najważniejszym celem nadzoru nad jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi jest ochrona zdrowia osób z niej korzystających, poprzez zapewnienie jej prawidłowych parametrów fizykochemicznych i bakteriologicznych. W celu zapewnienia mieszkańcom wody o właściwej jakości zdrowotnej, wszystkie urządzenia służące do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi objęte są nadzorem sanitarnym. Ogółem w 2021 r. nadzorem objęto 33 urządzenia wodne, w tym: 32 wodociągi publiczne służące do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę oraz 1 wodociąg zakładowy (SWISS KRONO).

W celu określenia czy spożywana woda jest odpowiednia i bezpieczna dla zdrowia ludzi, pracownicy sekcji Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej systematycznie pobierają próbki wody do badań w celu sprawdzenia jej jakości. W 2021 r. pobrano do badań ogółem 167 próbek wody, w tym 133 próbki wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi. Pozostałe próbki wody pochodziły z pływalni krytej „WODNIK” w Żarach, pływalni odkrytej „Kompleks rekreacyjny Leśna”, kąpieliska „Nowiniec”, utworzonym w obrębie miejscowości Stara Woda – Białków – Nowiniec oraz hotelu Glas w Żarach i hotelu „Mużakowski” w Łęknicy. W omawianym okresie skontrolowano wszystkie nadzorowane urządzenia wodociągowe. Łącznie przeprowadzono 110 kontroli sanitarnych, w tym: 32 kontrole związane z oceną stanu sanitarno-technicznego urządzeń do uzdatniania wody, 71 kontroli związanych z poborem wody na ujęciach i stacjach uzdatniania, 3 kontrole związane z poborem wody na pływalniach i kąpielisku oraz 4 kontrole związane z poborem ciepłej wody użytkowej w obiektach hotelarskich i w szpitalu.

W okresie sprawozdawczym, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach wydał 6 decyzji administracyjnych dot. jakości wody pod względem mikrobiologicznym i 2 decyzje dot. parametrów fizykochemicznych. Ogółem z wody o kontrolowanej jakości na terenie powiatu żarskiego w 2021r. korzystało 95 110 osób.

CHARAKTERYSTYKA WODOCIĄGÓW WEDŁUG PRODUKCJI WODY

Wodociągi o wydajności < 100 m³/d

W ewidencji, na koniec roku sprawozdawczego, znajdowało się 14 wodociągów – skontrolowano 13, nie skontrolowano 1, tj. wodociągu publicznego nr 3 w Żarach, z uwagi na prowadzone postępowanie administracyjne dot. poprawy stanu sanitarno-technicznego budynku stacji uzdatniania oraz urządzeń wodociągowych – termin realizacji czerwiec 2022 r. Wodociąg wyłączony jest z eksploatacji, a odbiorcy korzystają z wody pochodzącej z wodociągu publicznego nr 1 w Żarach ul. Piastowska. Grupa wodociągów

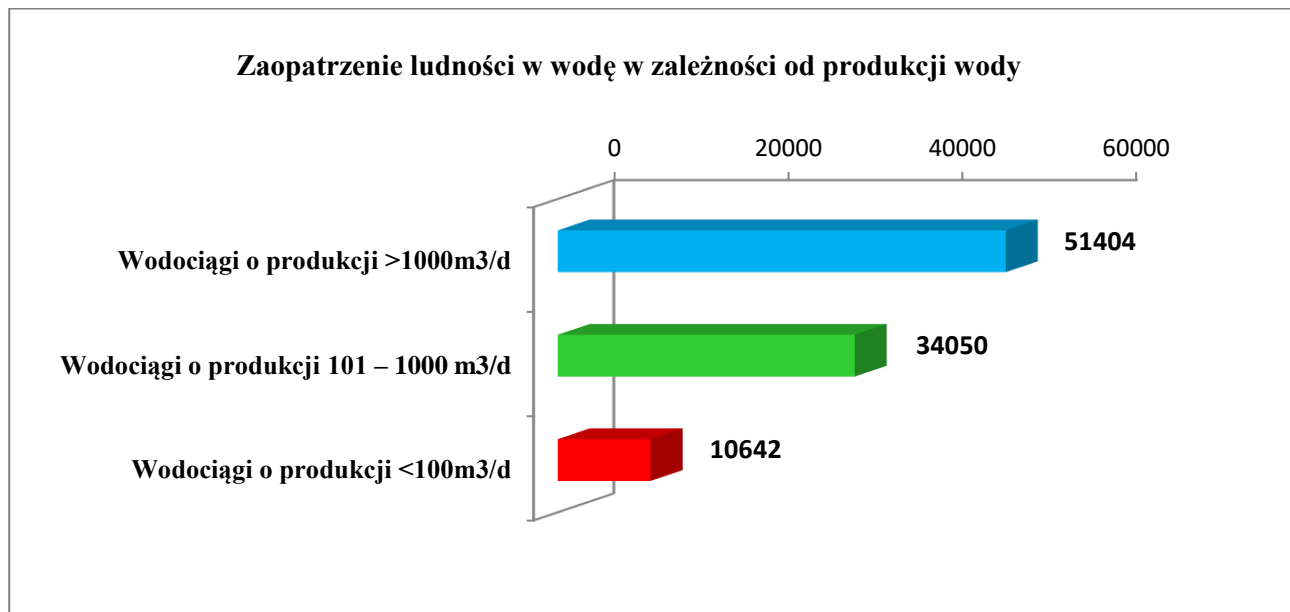
publicznych o produkcji <math> < 100 \text{ m}^3/\text{d}</math> zaopatruje w wodę 10103 osoby. Na dzień 31.12.2021 r., wszystkie wodociągi produkowały wodę o właściwej jakości pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym. Krótkotrwałe przekroczenie parametrów mikrobiologicznych bakteriami grupy coli, których obecność sugerowała wtórne zanieczyszczenie, wystąpiło dwukrotnie. W dwóch przypadkach stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia, na wodociągu publicznym w Żarkach Wielkich (760 osób) oraz na wodociągu publicznym w Olszynie (770 osób). Zanieczyszczenie mikrobiologiczne było krótkotrwałe, po dezynfekcji i płukaniu sieci pobrano do badań laboratoryjnych próbki wody oraz wydano pozytywne oceny jakości wody.

Wodociągi o wydajności 101-1000 m³/d

16 wodociągów tej grupy zaopatrywało ogółem w wodę 35403 osoby. Na koniec okresu sprawozdawczego wodociąg publiczny w Białkowie zaopatrywał odbiorców w wodę o warunkowej jakości z uwagi na przekroczenia parametrów żelaza, manganu oraz mętności. W 2021 r., przez okres 12 dni stwierdzono warunkową przydatność wody, produkowaną przez wodociągi publiczne w Łęknicy (2500 osób) oraz Lipinkach Łużyckich (3020 osób), z uwagi na przekroczenia mikrobiologiczne (bakterie grupy coli). Na wodociągu publicznym w Bieczu (1080 osób) przez okres 6 dni stwierdzono brak przydatności wody przeznaczonej do spożycia, z uwagi na przekroczenia mikrobiologiczne (bakterie grupy coli). W związku z powyższym wdrożono postępowanie administracyjne. Zarządcy powyższych wodociągów w trybie natychmiastowym podjęli działania naprawcze polegające na dezynfekcji wody podchlorynem sodu i płukaniu sieci wodociągowej. Badania kontrolne wody wykazały jej przydatność.

Wodociągi o wydajności 1000 -10000 m³/d

W ewidencji sekcji Higieny Komunalnej znajdują się 2 wodociągi o wydajności 1000-10000 m³/d, skontrolowano 2. Do grupy tej należy wodociąg publiczny nr 1 w Żarach ul. Piastowska oraz wodociąg publiczny w Lubsku Glinka Górna. Z uwagi na dużą liczbę osób z nich korzystających pełnią najważniejszą rolę w zbiorowym zaopatrzeniu ludności w wodę przeznaczoną do spożycia – ogółem korzysta z niej 49604 osoby. W roku sprawozdawczym nie stwierdzono przekroczeń jakości wody.

Inne podmioty zaopatrujące w wodę do spożycia

W tej grupie obiektów znajduje się 1 wodociąg, tj. wodociąg zakładowy „SWISS KRONO”. Kontrola sanitarna urządzeń do produkcji wody nie wykazała uchybień sanitarno-technicznych. Woda produkowana przez wodociąg zakładowy przeznaczona jest wyłącznie na potrzeby zakładu – jakość wody na dzień 31.12.2021 r. odpowiadała obowiązującym przepisom.

Ważną kwestią jest stopień zwodociągowania poszczególnych gmin powiatu żarskiego. Na terenie powiatu gminy: Przewóz, Tuplice, Lipinki Łużyckie, gmina wiejska Żary oraz Łęknica zwodociągowane są w 100%. W pozostałych gminach tylko pojedyncze miejscowości, zaludnione nielicznie, o zabudowie rozproszonej nie posiadają sieci wodociągowej.

OCENA URZĄDZEŃ DO ZAOPATRYWANIA LUDNOŚCI W WODĘ PRZEZNACZONĄ DO SPOŻYCIA

W 2021 r. urzędnia służące do zaopatrywania ludności w wodę, objęte nadzorem sanitarnym, zostały skontrolowane w 100%. W roku sprawozdawczym nie wydano żadnej decyzji administracyjnej na stan higieniczno-sanitarny i techniczny stacji uzdatniania wody. W 2021 r. zmodernizowano stacje uzdatniania wody w Olbrachtowie, Olszyńcu, Sieniawie Żarskiej, Mirostowicach Dolnych, Bogumiłowie oraz ujęcie Bieniów. Modernizacje polegały na montażu nowych: szaf sterowniczych, falowników, pomp sieciowych oraz automatycznych układów technologicznych pracy filtrów. Ponadto wszystkie obiekty wyposażono w zdalny monitoring. W 2021 r. opracowano dokumentację i uwzględniono w budżecie na rok 2022 kapitałny remont stacji uzdatniania wody w Lipinkach Łużyckich oraz budowę nowej stacji uzdatniania w Brodach i Białkowie.

OCENA I RYZYKO ZDROWOTNE ZWIĄZANE Z NIEODPOWIEDNIĄ JAKOŚCIĄ WODY PRZEZNACZONĄ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

W prowadzonym monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2021 r., na terenie powiatu żarskiego nie odnotowano przypadków chorób i zatruc wodozależnych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w 2021 r. wydał 7 decyzji administracyjnych, w tym: 1 dot. braku przydatności wody do spożycia pod względem mikrobiologicznym z rygiorem natychmiastowej wykonalności, 4 decyzje o warunkowej przydatności z uwagi na przekroczenia bakterii grupy coli oraz 2 decyzje o warunkowej przydatności z uwagi na przekroczenia fizykochemiczne. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny szacując ryzyko zdrowotne związane z jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, na podstawie § 21 obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wydał 112 ocen jakości wody oraz na podstawie § 22 i § 23 ww. rozporządzenia 32 oceny okresowe i 10 ocen obszarowych. Wydane oceny wynikały z prowadzonego nadzoru sanitarnego oraz kontroli wewnętrznej. Na terenie powiatu żarskiego wszyscy producenci wody prowadzili kontrolę wewnętrzną jakości wody zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem. Po otrzymaniu wyników badania wody, przesyłali je niezwłocznie do PPIS w Żarach. Administratorzy wodociągów prowadząc wewnętrzną kontrolę jakości wody pobrali ogółem 180 próbek wody.

NADZÓR NAD JAKOŚCIĄ CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ W OBIEKTACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W ramach nadzoru sanitarnego w 2021 r. pobrano do badań 9 próbek ciepłej wody użytkowej w kierunku wykrywania bakterii Legionella sp., na pływalni „Wodnik” oraz kompleksie wypoczynkowo-rekreacyjnym „Leśna” w Żarach. W badanych próbkach nie stwierdzono skażenia sieci ciepłej wody użytkowej. Ponadto PPIS w Żarach pobrał 8 próbek ciepłej wody użytkowej w 2 obiektach hotelowych. W obu przypadkach, tj. hotelu Mużakowski w m. Łęknica ul. 1-go Maja oraz hotelu Glas w m. Żary ul. Witosa stwierdzono obecność bakterii Legionella sp. Wydano decyzje administracyjne nakazujące doprowadzenie wody do obowiązujących przepisów. Zarządcy obiektów wdrożyli działania naprawcze oraz przedstawili pozytywne wyniki badania wody. Ponadto pobrano 8 próbek wody w kierunku wykrywania bakterii Legionella sp. w podmiocie leczniczym tj., Szpital Na Wyspie w Żarach ul. Pszena oraz w Zakładzie Opiekuńczo Leczniczym w Lubsku ul. Poznańska, w których nie stwierdzono obecności bakterii Legionella sp.

AWARYJNE ZAOPATRZENIE W WODĘ

W porównaniu do roku ubiegłego nie uległo zmianie zaopatrzenie w urządzenia do gromadzenia wody na wypadek sytuacji awaryjnej. Trzech producentów wody nie posiada żadnych urządzeń do gromadzenia wody na wypadek sytuacji kryzysowej, co jest istotnym problemem dla bezpieczeństwa sanitarnego powiatu żarskiego. Jednakże w sytuacjach, które wymagałyby zabezpieczenia miejscowości w awaryjne źródła wody, administratorzy wodociągów prowadzą współpracę z ościennymi gminami, Strażą Pożarną oraz z Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego, które posiadają urządzenia do gromadzenia wody przeznaczonej do spożycia i celów sanitarnych.

OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach sprawował w 2021 r. nadzór sanitarny nad 572 obiektami użyteczności publicznej, tj. zakładami fryzjerskimi, kosmetycznymi, hotelami, motelami, zajazdami, ustępami publicznymi, dworcem kolejowym, środkami transportu publicznego, domami kultury, noclegownią, pływalniami krytymi i odkrytymi, cmentarzami itp.

W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną w kraju w 2021 r. wiele obiektów znajdujących się pod nadzorem sekcji Higieny Komunalnej było czasowo lub całkowicie wyłączonych z użytkowania. Częstotliwość kontroli wynikała z oceny ryzyka wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa sanitarnego. Przeprowadzono 255 kontroli obiektów użyteczności publicznej. Nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej w 2021 r. nie wykazał istotnych zagrożeń dla zdrowia ludzi.

Przedłużono w części 1 decyzję administracyjną przedłużającą na poprawę stanu sanitarnego i technicznego pomieszczeń Kina „Pionier” w Żarach ul. Podchorążych. Termin wykonania obowiązku wyznaczony został na dzień 31.12.2022 r., oraz 1 decyzję na „Żarski Dom Kultury” ul. Wrocławska. Wydano również 1 decyzję na zakład kosmetyczny dot. zapewnienia w gabinetach wentylacji nawiewno-wywiewnej lub klimatyzacji.

Na terenie powiatu żarskiego najliczniejszą grupę obiektów użyteczności publicznej stanowią zakłady fryzjerskie i kosmetyczne. W tych obiektach, z uwagi na możliwość przeniesienia zakażenia wirusami HIV, HBV, HCV itp., szczególną uwagę przywiązywano do zasad prowadzenia prawidłowej dezynfekcji, a w gabinetach, w których wykonywane są zabiegi mogące i naruszające ciągłość tkanek, do sterylizacji narzędzi. Konieczność powiadamiania o kontroli, zgodnie z zapisami ustawy Prawo Przedsiębiorców sprawia, że stan faktyczny kontrolowanych obiektów zazwyczaj jest właściwy. Jednakże w roku sprawozdawczym na tę grupę obiektów nałożono łącznie 21 mandatów na łączną kwotę 6000 zł. Uchybienia dotyczyły głównie stanu sanitarno-higienicznego obiektów oraz prowadzenia właściwego procesu dezynfekcji narzędzi.

Pod nadzorem sanitarnym znajdowały się 4 ustępy publiczne, nie kontrolowano tych obiektów w roku sprawozdawczym. Wszystkie ustępy podłączone są do sieci wodociągowej i kanalizacji miejskiej, zaopatrzone w bieżącą ciepłą i zimną wodę oraz środki czystościowe.

W obiektach świadczących usługi hotelarskie oceniano: zaopatrzenie w wodę do spożycia, odprowadzanie ścieków, gospodarkę odpadami komunalnymi, stan techniczny i sanitarny oraz wyposażenie pomieszczeń mieszkalnych, sanitariatów i ciągów komunikacyjnych.

Na terenie powiatu żarskiego w 2021 r. czynne były 2 baseny kąpielowe, tj. basen całoroczny kryty „Wodnik” w Żarach ul. Telemanna oraz kompleks wypoczynkowy „Leśna” w Żarach ul. Źródłana. Stan sanitarno-higieniczny i porządkowy obiektów w sezonie kąpielowym nie budził zastrzeżeń. Woda do badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych z niecek pływalni i basenu sezonowego pobierana była z nadzoru sanitarnego oraz w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z rocznym harmonogramem pobierania próbek wody, który został zatwierdzony przez PPIS w Żarach. Jakość wody nie uległa zakwestionowaniu i odpowiadała obowiązującym przepisom rozporządzenia. Administratorzy obiektów kąpielowych informowali o jakości wody osoby korzystające z kąpeli, poprzez informacje zamieszczane w miejscach widocznych oraz na stronach internetowych.

W 2021 r. na terenie gminy Lubsko funkcjonowało kąpielisko o nazwie zwyczajowej „Nowiniec” na zbiorniku retencyjnym w obrębie miejscowości Stara Woda – Białków - Nowiniec. Właścicielem obiektu jest Urząd Miasta i Gminy w Lubsku, a zarządzającym Ośrodek Sportu i Rekreacji. PPIS w Żarach nie wniósł zastrzeżeń do uchwały rady gminy Lubsko, w związku powyższym nie wydał opinii dot. kąpieliska „Nowiniec”. W trakcie sezonu kąpielowego przygotowanie obiektu zostało ocenione dobrze. Osobom wypoczywającym zapewniony został dostęp do pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i przebieralni. Kąpielisko zabezpieczone było w strefę kąpeli, plażę oraz stałą obsługę ratowników WOPR. Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne, nie stwierdzono nieprawidłowości i nie wydano decyzji administracyjnych. Na podstawie wyników badania wody pobranej w ramach nadzoru sanitarnego oraz kontroli wewnętrznej, PPIS w Żarach wydał 5 ocen przydatności dla wody przeznaczonej do kąpeli.

W sezonie letnim przeprowadzono kontrole 45 placów zabaw, piaskownic oraz siłowni plenerowych, usytuowanych na terenie powiatu żarskiego. W trakcie kontroli oceniano czy miejsca zabaw dla dzieci są bezpieczne i wyposażone w odpowiednią infrastrukturę oraz sprawdzano aktualny przegląd techniczny obiektów.

Miejsce przeznaczone do zabawy i rekreacji dla dzieci utrzymane było czysto, piasek w piaskownicy wymieniany był na bieżąco o czym świadczyły przedstawione do wglądu faktury. Kontrole sanitarne:

noclegowni dla bezdomnych w Żarach, ogrzewalni dla bezdomnych w Lubsku, Kina w Żarach, stacji paliw, domów przedpogrzebowych, nie wykazały istotnych zagrożeń dla zdrowia ludzi.

NADZÓR NAD EKSHUMACJAMI

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach w 2021 r., wydał, 123 decyzji (zezwoleń) na przeprowadzenie ekshumacji oraz prowadził nadzór sanitarny nad prawidłowym ich przebiegiem. Decyzje wydawane były na piśmie, umotywowany wniosek najbliższych żyjących osób, w oparciu o ustawę o cmentarzach i chowaniu zmarłych. W 2021 r. PPIS w Żarach wydał 24 postanowienia na sprowadzenie zwłok spoza granicy państwa oraz jedną decyzję na wywóz zwłok poza granice państwa.

WNIOSKI

1. W 2021 r., podobnie jak w latach ubiegłych, nie stwierdzono występowania zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych dla mieszkańców powiatu korzystających z urządzeń wodnych i obiektów użyteczności publicznej.
2. Wszystkie ujęcia wody przeznaczonej do spożycia na terenie powiatu żarskiego, oparte są na wodach podziemnych, w związku z czym możliwość ich zanieczyszczenia jest niewielka. Po przeanalizowaniu wyników badań wody prowadzonych z nadzoru przez Inspekcję Sanitarną oraz z kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowe należy stwierdzić, że mieszkańcy powiatu żarskiego korzystają w dużym stopniu z wody bezpiecznej dla zdrowia, odpowiadającej wymaganiom.
3. Współpraca z przedsiębiorstwami wodociągowymi, na terenie których stwierdzono skażenie mikrobiologiczne wody oraz przekroczenia parametrów fizykochemicznych, układała się dobrze. Przedsiębiorstwa niezwłocznie przystępowały do działań naprawczych i podejmowały współpracę z Inspekcją Sanitarną w zakresie ustalenia przyczyn pogorszenia jakości wody, głównie pod względem mikrobiologicznym. We wszystkich przypadkach prawdopodobną przyczyną skażenia wody było zastanie jej w sieci wodociągowej i mały jej rozbiór przez odbiorców.
4. Nadal na terenie powiatu jest zbyt mała liczba posiadanych urządzeń do awaryjnego zaopatrzenia ludności w wodę. Należałoby wziąć pod uwagę doposażenie wodociągów w takie urządzenia.

WARUNKI HIGIENICZNO-SANITARNE ŚRODOWISKA PRACY

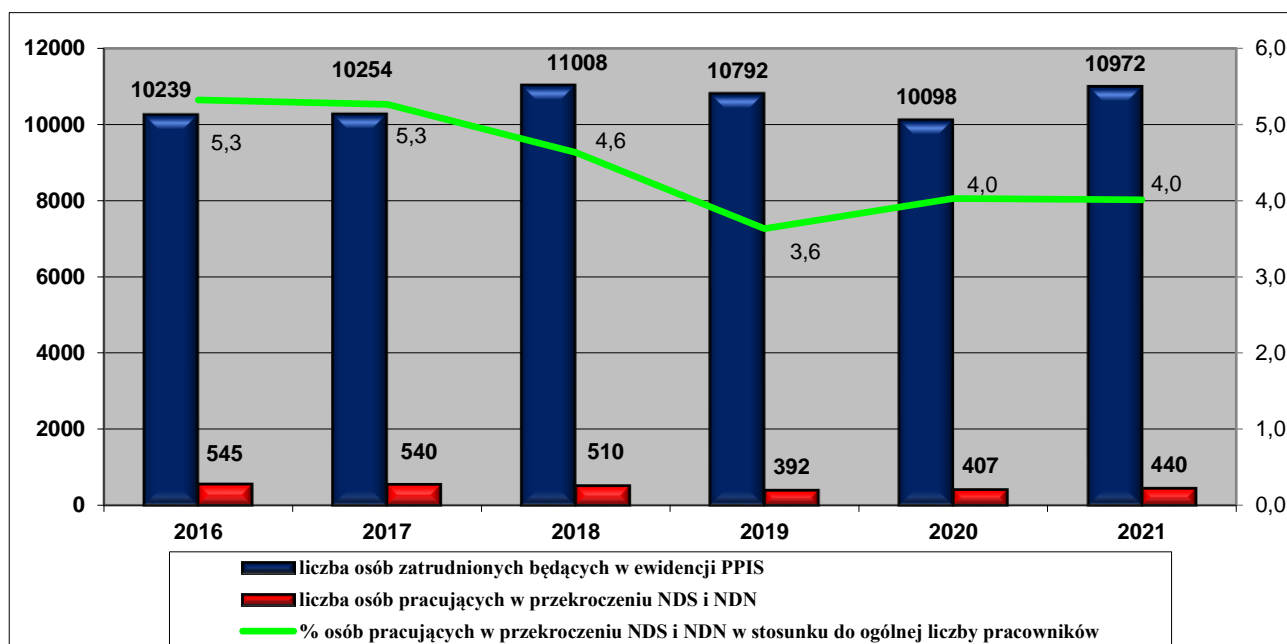
OCENA WARUNKÓW PRACY

Ocenę warunków pracy w 2021 r. przeprowadzono w oparciu o:

- nadzór bieżący w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy,
- nadzór nad przestrzeganiem przepisów w zakresie stosowania i wprowadzania do obrotu chemikaliów,
- prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach chorób zawodowych.

W roku 2021, w ewidencji podmiotów gospodarczych podległych nadzorowi PPIS w Żarach, było 190 zakładów pracy, z czego skontrolowano 76 (40% podmiotów nadzorowanych). W zewidencjonowanych zakładach zatrudnionych było 10972 pracowników, z czego 440 pracowników (4,0%) pracowało w warunkach przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) bądź natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia (hałas, drgania mechaniczne, czynniki chemiczne, zapylenie).

W ogólnej liczbie osób narażonych, ujęto pracowników narażonych jednocześnie na kilka czynników szkodliwych dla zdrowia.

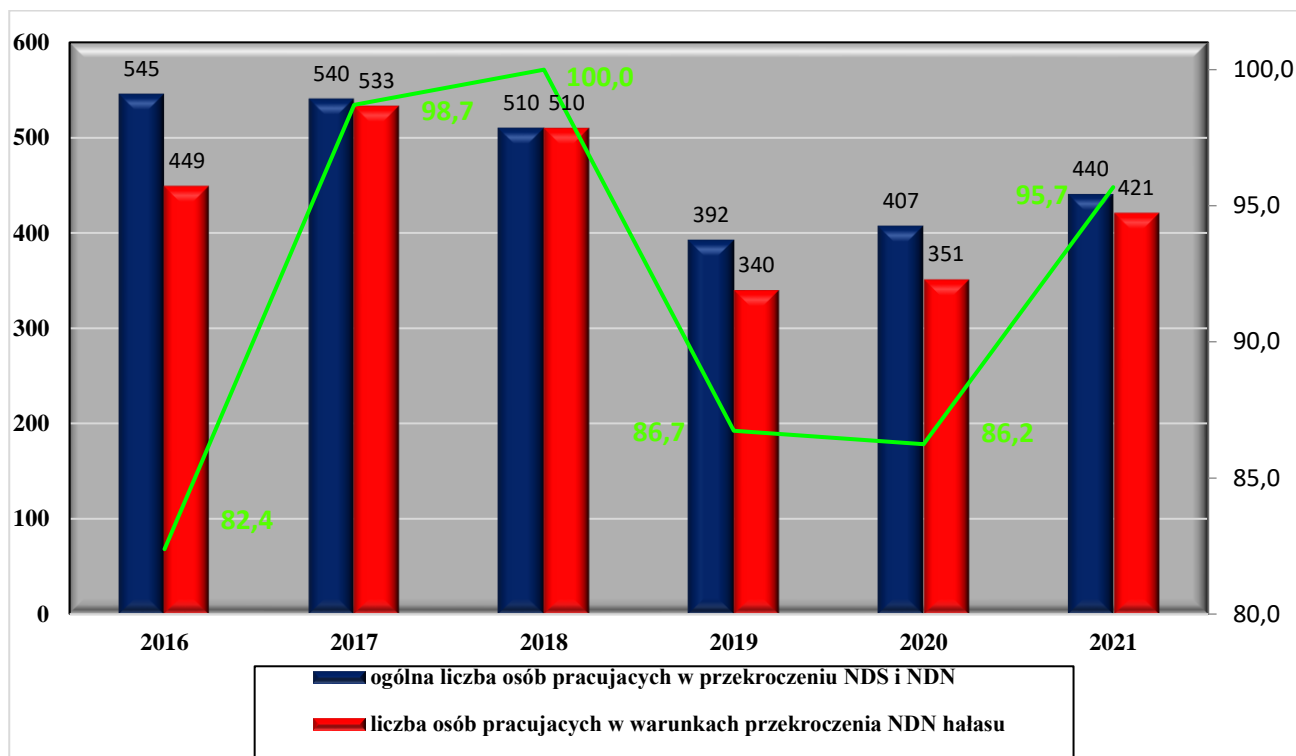

Liczba osób narażonych na czynniki szkodliwe dla zdrowia, których poziom przekracza dopuszczalne normy w stosunku do ogólnej liczby zatrudnionych w zakładach objętych nadzorem w latach 2016-2021.

Z danych przedstawionych na wykresie wynika, iż na przestrzeni ostatnich 6 lat, zatrudnienie utrzymywało się na stosunkowo stałym poziomie. Na przełomie lat 2019 a 2020 zatrudnienie zmniejszyło się o 694 osoby w porównaniu do roku poprzedniego (6%), co prawdopodobnie spowodowane jest spadkiem produkcji wywołanym przez pandemię koronawirusa. Następnie widoczny jest wzrost zatrudnienia w roku 2021. Zatrudnienie zwiększyło się o 874 pracowników (8,7%), co może być związane z przywróceniem ciągłości produkcji (zniesieniem lockdownu) oraz przejściem przez PPIS w Żarach nadzoru nad obiektami wcześniej podlegającymi pod MSWiA (Policja, Straż Pożarna, Straż Graniczna) oraz pod LPWIS w Gorzowie Wlkp. (placówki oświatowe). Na przestrzeni lat 2016 - 2020 stopniowo zmniejszała się liczba pracowników narażonych na czynniki szkodliwe dla zdrowia. Od kilku lat liczba ta nie przekracza 550 osób, natomiast w roku 2021 nastąpił niewielki wzrost o 33 osoby (8,1%) w stosunku do ubiegłego roku. Liczba pracujących w przekroczeniach normatywów higienicznych w odniesieniu do ostatnich 3 lat oscyluje w granicach 400-450 pracowników. Skutkiem tej zależności do roku 2019 jest wyraźny spadek liczby osób narażonych w stosunku do ogólnej liczby zatrudnionych. Trend ten został odwrócony w roku 2020 z uwagi na zmniejszenie ogółu zatrudnienia i utrzymał się na idetycznym poziomie w roku 2021. Niewielki odsetek osób narażonych na czynniki szkodliwe dla zdrowia w stosunku do ogółu zatrudnionych jest wynikiem wieloletniego nadzoru sanitarnego nad warunkami pracy oraz większą świadomością zarówno pracodawców jak i pracowników na temat narażenia zawodowego.

Podobnie jak w latach 2016-2020, głównym czynnikiem szkodliwym dla zdrowia występującym w środowisku pracy w 2022 r. był hałas.

Przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu (85 dB) stwierdzono w 12 zakładach pracy, w których narażonych na hałas było łącznie 421 pracowników. Wśród pracowników narażonych na hałas znajduje się również 6 osób, które narażone są jednocześnie na hałas i drgania mechaniczne. Natomiast 9 pracowników narażonych jest na ponadnormatywną wartość drgań mechanicznych o działaniu ogólnym na organizm człowieka oraz drgań działających przez kończyny górne. W 2021 r. w warunkach przekroczenia wartości progu działania hałasu (>80 dB) pracowało 2155 osób, co stanowi wzrost liczby pracowników o 7,8% w stosunku do roku poprzedniego. W 2021 roku, w 1 skontrolowanym zakładzie stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia czynnika chemicznego, tj. octanu etylu (3 osoby narażone) oraz w 1 zakładzie stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia zapylenia - sadza techniczna - frakcja wdychalna (7 osób narażonych).

Przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN) hałasu.

Na powyższym wykresie przedstawiono liczbowe dane osób pracujących w warunkach przekroczenia wartości najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu w stosunku do pracujących w warunkach przekroczeń czynników szkodliwych dla zdrowia (NDS zapylenia i czynników chemicznych oraz NDN hałasu i drgań mechanicznych). Znaczącą grupę osób (w granicach 82,4-100%) pracującą w warunkach szkodliwych dla zdrowia stanowią pracownicy narażeni na przekroczenie w miejscu pracy wartości NDN hałasu. Na przełomie lat 2020 a 2021 pojawia się wzrost wartości spowodowany zwiększonym udziałem narażenia na hałas w stosunku do narażenia do ogółu czynników szkodliwych: chemicznych i pyłowych.

Obserwowany od 2018 r., systematyczny spadek ilości osób narażonych na ponadnormatywny poziom hałasu, związany jest z regularnym nadzorem sanitarnym, a także ze zwiększoną świadomością pracodawców oraz pracowników na temat chorób spowodowanych narażeniem na wysoki poziom hałasu w miejscu pracy. Spadek liczby osób narażonych na przekroczenie wartości NDN hałasu może być spowodowany rozwojem technologicznym firm oraz wykorzystywaniem przez firmy bardziej nowoczesnego sprzętu. W 2021 r., nastąpił znaczący wzrost (20% w stosunku do roku 2020) liczby osób pracujących w warunkach ponadnormatywnego hałasu. Powodem wzrostu może być sytuacja epidemiologiczna w kraju, trudności kadrowe w zakładach pracy i związana z tym reorganizacja pracy.

Zakłady pracy, w których w 2021 r. stwierdzono największą liczbę osób narażonych na czynniki szkodliwe dla zdrowia, w tym na hałas, którego natężenie przekracza dopuszczalne normy.

Lp.	Nazwa zakładu	Liczba osób narażonych ogółem/ w tym narażonych na hałas	Procentowy udział pracowników narażonych na hałas do ogółu zatrudnionych
1.	SWISS KRONO Sp. z o.o., ul. Serbska 56, 68-200 Żary	81/81*	7,2%
2.	Saint-Gobain Innovative Materials Polska Sp. z o.o. Oddział Sekurit Transport Division w Żarach, ul. Szklarska 27, 68-200 Żary	72/72	7,0%
3.	Fabryka Konstrukcji Stalowych i Maszyn "SPOMASZ" S.A., ul. Fabryczna 14, 68-200 Żary ul. Fabryczna 14, 68-200 Żary	70/70	29,0%
4.	KTK Iwaniccy Sp. z o.o. sp. k., ul. Dojazdowa 4, 68-300 Lubsko	62/62	92,5%
5.	SAGE Automotive – Interiors Poland Sp. z o.o., ul. Przemysłowa 9, 68-200 Żary	34/34	20,3%
6.	PET Sp.z o.o., ul. Kolejowa 30B, 68-320 Jasień	26/26	14,4%
7.	HART-SM Firma Produkcyjno-Handlowa, ul. Przemysłowa 7, 68-200 Żary	26/26	6,5%

*Dane uzyskane w kontrolach z lat ubiegłych. W 2020 roku kontrolą objęto Dział PS: Skład i rozdrabnianie surowca oraz dział DBOŚ – Ochrona Środowiska, w tym oczyszczalnia ścieków, gdzie narażonych na hałas jest 10 osób.

Powyższe firmy zatrudniają 88% osób pracujących w warunkach przekroczenia natężenia hałasu.

Nadzór nad zakładami pracy, prowadzony przez Państwową Inspekcję Sanitarną, obowiązuje pracodawców do podejmowania działań w zakresie poprawy warunków pracy, tym samym przyczynia się do zmniejszenia liczby chorób zawodowych związanych z występowaniem w środowisku pracy czynników szkodliwych dla zdrowia. W sposób szczególny pracodawcy zwracają uwagę na osoby pracujące w narażeniu na ponadnormatywny hałas, zapewniając im środki ochrony słuchu oraz wdrażając w zakładach pracy dostępne rozwiązania organizacyjno-techniczne wykorzystujące postęp naukowo-techniczny. Od wielu lat nie odnotowano ani jednego przypadku choroby zawodowej związanej z narażeniem na hałas, tj. zawodowego uszkodzenia słuchu. W związku z wydaną przez PPIS w Żarach w 2020 r. decyzją nakazującą obniżenie stężenia manganu do norm określonych prawem, w 2021 r. poprawiono warunki pracy 3 osobom. Fakt ten ma kluczowe znaczenie w profilaktyce chorób zawodowych. W 2021 r. nie odnotowano zgłoszeń chorób wywołanych przez czynniki chemiczne. W roku 2021, w następstwie przeprowadzonych kontroli wydano 4 decyzje nakazujące przeprowadzenie badań środowiska pracy oraz w następstwie zmian prawnych dotyczących krystalicznej krzemionki wydano 4 decyzje nakazujące sporządzenie rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym i/lub sporządzenie rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Od roku 2019 nie stwierdzono choroby zawodowej związanej z narażeniem na działanie krzemionki krystalicznej w środowisku pracy.

Nadzór bieżący w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy

W roku 2021 przeprowadzono łącznie 90 kontroli sanitarnych, w wyniku których wydano ogółem 20 decyzji nakazowych (łącznie 41 nakazów), dotyczące między innymi:

- poprawy stanu technicznego i sanitarnego pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych (19 nakazów),
- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (11 nakazy),
- prowadzenia rejestru prac i pracowników w kontakcie/narażeniu na działanie czynników rakotwórczych oraz przesłanie corocznej informacji do LPWIS (8 nakazów),

- prowadzenia bądź aktualizacji rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia oraz kart badań i pomiarów tych czynników (2 nakazów),
- sporządzenia oceny ryzyka związanej z narażeniem na hałas na określonych stanowiskach pracy (1 nakaz).

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania bądź zabezpieczenia wyrobów zawierających azbest w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.”

Na terenie działalności PPIS w Żarach nie funkcjonuje żadna firma wykonująca usługi w zakresie usuwania i zabezpieczania wyrobów zawierających azbest.

W 2021 r. na terenie powiatu żarskiego została skontrolowana firma REVOL Sp. z o.o. Sp. k., ul. Senatorska, 93-192 Łódź która dokonywała prac demontażu płyt azbestowo-cementowo-falisty (chryzotyl) z budynku gospodarczego w Piotrowie. Firma REVOL Sp. z o.o. Sp. k. zajmuje się odbiorem i transportem odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, zbiórki surowców wtórnych, demontażu, transportu i utylizacji płyt eternitowych i innych materiałów zawierających azbest. W trakcie kontroli stwierdzono zapewnienie przez pracodawcę odpowiedniej odzieży roboczej i środków ochrony indywidualnej oraz właściwe oznakowanie i przygotowanie terenu rozbiórki. Nie stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na azbest.

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów w zakresie stosowania i wprowadzania do obrotu chemikaliów

W roku 2021 skontrolowano 72 podmioty stosujące substancje i mieszaniny chemiczne oraz 4 zajmujące się ich obrotem. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie stosowania i wprowadzania do obrotu chemikaliów. We wszystkich zakładach pracy pracodawcy na bieżąco prowadzili spis stosowanych niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych oraz posiadali aktualne karty charakterystyk wszystkich stosowanych produktów chemicznych.

Działania profilaktyczne prowadzone w zakładach pracy

W trakcie kontroli zakładów pracy zwracano uwagę na przestrzeganie zakazu palenia tytoniu wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych oraz właściwe oznakowanie miejsc objętych zakazem. W roku 2021 sporządzono 12 informacji dotyczących wyników kontroli w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Ponadto w trakcie rutynowych kontroli zakładów pracy, kadrze kierowniczej udzielano instruktażu na temat profilaktyki chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. Informowano również o zasadach profilaktyki chorób zakaźnych, w tym odry. Ponadto, w zakładach pracy, w związku z panującą epidemią Covid-19, informowano o obowiązkach związanych z wprowadzeniem procedur mających na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się wirusa, m.in. zwracano uwagę na dostępność płynów do dezynfekcji rąk, instrukcje mycia i dezynfekcji rąk oraz zachowany dystans pomiędzy pracownikami. Ponadto, wskazywano inne możliwe sposoby zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2 w zakładach pracy.

Pracowników narażonych na czynniki szkodliwe dla zdrowia instruowano o celowości stosowania środków ochrony indywidualnej ze szczególnym naciskiem na środki ochrony słuchu, mając na uwadze fakt, że hałas jest głównym czynnikiem szkodliwym dla zdrowia występującym w zakładach pracy zlokalizowanych w powiecie żarskim.

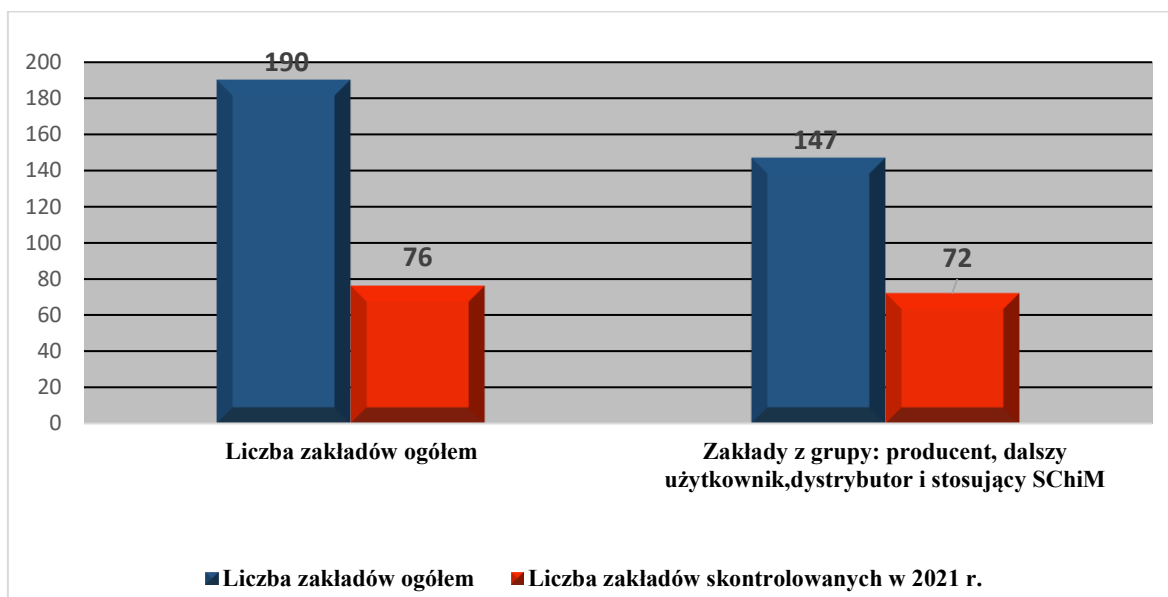
PODSUMOWANIE

Z przeprowadzonej oceny bezspornie wynika, że głównym czynnikiem szkodliwym występującym w zakładach pracy zlokalizowanych na terenie powiatu żarskiego jest hałas. W warunkach przekroczenia najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu (85 dB) pracuje 421 pracowników, natomiast w warunkach przekroczenia wartości progu działania hałasu (80 dB) – 2155 pracowników. Głównymi źródłami hałasu są maszyny i urządzenia oraz procesy technologiczne. Kontrole wykazały, że pracodawcy skutecznie opracowują i wdrażają programy działań organizacyjno-technicznych mające na celu obniżenie narażenia na hałas. W przypadku braku możliwości technicznych, bądź organizacyjnych obniżenia hałasu, pracownicy są wyposażeni w indywidualne środki ochrony słuchu. Od 14 lat nie notowano chorób zawodowych związanych z uszkodzeniem słuchu.

ZAGROŻENIA ZDROWIA PUBLICZNEGO STWARZANE PRZEZ SUBSTANCJE CHEMICZNE, ICH MIESZANINY, PRODUKTY BIOBÓJCZE, DETERGENTY ORAZ PRODUKTY KOSMETYCZNE

Do ustawowych zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy nadzór nad przestrzeganiem przez producentów, importerów, osoby wprowadzające do obrotu, stosujące lub eksportujące substancje chemiczne, ich mieszaniny (dalej jako SChIM) lub wyroby w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz.U. z 2020 r., poz. 2289 ze zm.) obowiązków wynikających z tej ustawy oraz z rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych.

W roku 2021 w ewidencji podmiotów gospodarczych podległych nadzorowi PPIS w Żarach, było 190 zakładów pracy zatrudniających 10972 pracowników. Na terenie powiatu żarskiego znajduje się jeden producent substancji chemicznej – formaldehydu (zobowiązany do rejestracji), 1 dalszy użytkownik – formulator, 18 dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin oraz 127 stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny (nie będących formulatorami). Na terenie powiatu żarskiego nie ma siedziby żaden importer SChIM. W roku 2021 skontrolowano ogółem 76 zakładów (40% podmiotów nadzorowanych), w tym w ramach nadzoru nad chemikaliami 72 zakłady (49% podmiotów z grupy: producent, dalszy użytkownik, dystrybutor i stosujący SChIM). Powyższe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

W ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami w roku 2021 przeprowadzono 86 kontrole, w tym, 4 u dystrybutorów SChIM oraz 82 kontrole w zakładach stosujących SChIM. Przyjmując jako kryterium podziału rodzaj nadzorowanych produktów chemicznych, można wskazać, że w ramach nadzoru nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 – przeprowadzono 2 kontrole, w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi - 81 kontrole oraz 21 kontrole w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy. W roku 2021 PPIS w Żarach nie przeprowadził czynności kontrolnych w zakresie produktów kosmetycznych i detergentów.

W 2021 r. w skontrolowanych zakładach w zakresie chemikaliów oraz produktów biobójczych nie zostały stwierdzone nieprawidłowości.

Na terenie powiatu żarskiego w 2021 r. odnotowano 50 osób (4 kobiety) narażonych na czynniki rakotwórcze występujące w środowisku pracy. Wobec ogółu 10972 osób zatrudnionych, osoby narażone na czynniki rakotwórcze w środowisku pracy stanowią 0,5%.

W związku z nowelizacją rozporządzenia w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. z 2021 r., poz. 2235) krzemionka krystaliczna – frakcja respirabilna powstająca w trakcie pracy, ujęta została jako czynnik o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. W zakładach pracy będących pod nadzorem PPIS w Żarach w których wykonywano pomiary stężenia zapylenia – frakcja respirabilna krystalicznej krzemionki, wartości były poniżej granicy oznaczalności metody. Osoby pracujące w warunkach, gdzie wartość zapylenia frakcji respirabilnej krystalicznej krzemionki wynosi poniżej granicy oznaczalności metody uznane są za osoby pracujące w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym.

Ponadto, w skontrolowanych zakładach stwierdzono 11 nieprawidłowości w zakresie czynników rakotwórczych dotyczących: braku rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz nieprzesłania corocznej informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym - według obowiązującego wzoru do LPWIS w Gorzowie Wlkp.

CHOROBY ZAWODOWE W POWIECIE ŻARSKIM

W roku 2021 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach wydał 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej, które potwierdzono wydaniem karty stwierdzenia choroby zawodowej. Ponadto, jedna decyzja wydana w 2020 r. uprawomocniła się w roku 2021.

Zestawienie chorób zawodowych stwierdzonych w powiecie żarskim w latach 2016-2021

Pozycja z wykazu chorób zawodowych	Nazwa choroby zawodowej	Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
3	Pylice płuc - pylica krzemowa.			1			
6	Astma oskrzelowa					1	
15	Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat.	1		1			
17	Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi.		1	2	1	1	1
19	Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy.	3		1			
20	Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy – zespół cieśni nadgarstków.						1
26	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa.	1	2	4	3	1	2

Stwierdzone choroby zawodowe są wynikiem wieloletniej ekspozycji pracowników na czynniki szkodliwe bądź uciążliwe występujące w środowisku pracy. W przypadku chorób zawodowych stwierdzonych w 2021 r. są to odpowiednio dla:

- nowotworu złośliwego powstałego w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi (międzybłoniak opłucnej) - 17 lat narażenia na pył azbestowy;
- przewlekłych chorób obwodowego układu nerwowego wywołanych sposobem wykonywania pracy - zespół cieśni nadgarstków - 14 lat 3 miesiące wykonywania w szybkim tempie powtarzalnych i wymagających użycia siły ruchów zginania i prostowania nadgarstków oraz łokci, ruchów odwracania i nawracania przedramienia, ruchów chwytania i utrzymywania przedmiotów, wykonywanie pracy wymagającej użycia siły i zaangażowania obu kończyn górnych oraz chwytania przedmiotów palcami;
- chorób zakaźnych lub pasożytniczych albo ich następstw - 17 lat oraz 38 lat 4 miesiące narażenia na czynniki biologiczne krętki *Borrelia burgdorferi*.

Natomiast w latach 2016 – 2021 czynnikami szkodliwymi wywołującymi choroby zawodowe były: pył krzemowy (28 lat pracy), nadmierny wysiłek głosowy (30 lat pracy), benzyna lekka obrabiana wodorem (26 lat pracy), pył azbestowy (10-25 lat pracy), odwracanie i nawracanie oraz zginanie i prostowanie przedramion, prostowanie i zginanie nadgarstków, chwytanie przedmiotów (9 lat pracy), wykonywane w szybkim tempie powtarzalne i wymagające użycia siły ruchy zginania i prostowania nadgarstków oraz łokci, ruchy odwracania i nawracania przedramienia, ruchy chwytania i utrzymywania przedmiotów, praca wymagająca użycia siły i zaangażowania obu kończyn górnych oraz chwytania przedmiotów palcami (14 lat 3 miesiące pracy) oraz czynniki biologiczne - krętki *Borrelia burgdorferi* występujące w terenie otwartym w sąsiedztwie łąk i lasów (12-45 lat pracy).

Wzrastająca świadomość pracowników co do przysługujących im praw oraz roszczeń, skutkuje zgłaszaniem w dalszym ciągu podejrzeń chorób zawodowych, zarówno przez lekarzy jak i byłych pracowników.

W 2021 roku prowadzone było postępowanie w związku ze zgłoszeniem 1 przypadku podejrzenia choroby zawodowej - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa z pozycji **26** wykazu chorób zawodowych (borelioza).

W ostatnich 6 latach najczęściej stwierdzanymi chorobami zawodowymi na terenie powiatu żarskiego były choroby z wykazu chorób zawodowych z pozycji 26, czyli borelioza oraz z pozycji 17, czyli nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi.

Na przestrzeni ostatnich 3 lat, liczba stwierdzanych chorób zawodowych z pozycji 17 utrzymuje się na stałym poziomie. Wynika ona z wieloletniego narażenia na czynniki rakotwórcze powodujące choroby nowotworowe, których okres latencji wynosi od kilku do kilkudziesięciu lat.

Na przestrzeni 4 lat choroba zawodowa z pozycji 26 wykazu chorób zawodowych – borelioza utrzymuje się na podobnym poziomie, natomiast w roku 2020 nastąpił spadek ilości zgłoszonej i stwierdzonej ww. choroby zawodowej. Widoczny trend spadkowy zgłaszalności i tym samym rozpoznania choroby zawodowej może być spowodowany epidemią koronawirusa, z uwagi na utrudniony dostęp do lekarzy i wydłużony czas oczekiwania na orzeczenie lekarskie. W roku 2021 wzrosła liczba stwierdzanych chorób zawodowych z pozycji 26, co może być spowodowane powrotem większej dostępności wizyt lekarskich.

Kontrole warunków pracy przeprowadzane w nadleśnictwach państwowych wykazały, iż pracodawcy od kilku lat prowadzą systematyczne badania okresowe pracowników leśnych, w tym badania serologiczne w kierunku boreliozy. Ponadto w trakcie szkoleń w zakładach pracy podejmowana jest tematyka boreliozy mająca na celu zwiększenie świadomości pracowników w odniesieniu do tej choroby. Wdrażane są również inne działania profilaktyczne takie jak: wyposażenie pracowników w odzież ochronną (obuwie, rękawice, nakrycie głowy), repelenty oraz przyrządy do usuwania kleszczy. Wykrywalność tej choroby ściśle związana jest z prowadzeniem systematycznych badań okresowych, w tym badań serologicznych w kierunku boreliozy. Ponadto, coraz większą grupę zawodową zgłaszającą podejrzenie boreliozy jako choroby zawodowej, stanowią rolnicy.

ŚRODKI ZASTĘPCZE

Zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadzór nad środkami zastępczymi sprawują organy Inspekcji Sanitarnej.

W roku 2021 (nadal - od lipca 2017 roku), prowadzone było postępowanie w sprawie obciążenia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żarach przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Żarach kosztami postępowania egzekucyjnego w łącznej kwocie 6119,60 zł w związku z nieuiszczeniem, przez osobę ukaraną za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych, kary pieniężnej w wys. 120 000 zł (wymierzonej w 2016 r.). Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach w 2019 r. złożył do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. skargę na postanowienie Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze w przedmiocie obciążenia PPIS w Żarach kosztami postępowania egzekucyjnego. 13 czerwca 2019 r. WSA w Gorzowie Wlkp. uchylił zaskarżone postanowienie. W związku z powyższym, Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze postanowieniem z 2 stycznia 2020 r. uchylił zaskarżone postanowienie w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji. W czerwcu 2020 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w Żarach ponownie postanowił obciążyć PPIS w Żarach kosztami postępowania egzekucyjnego w łącznej kwocie 6119,60 zł. Na powyższe postanowienie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach złożył do Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze zażalenie. W 2020 r. PPIS w Żarach otrzymał 3 zawiadomienia o niezłaatwieniu sprawy w terminie z uwagi na „konieczność wyjaśnienia istotnych w sprawie okoliczności, w szczególności w związku z argumentami podniesionymi w zażaleniu”. W 2021 r. wpłynęło kolejne zawiadomienie o niezłaatwieniu sprawy w terminie z uwagi na „konieczność przeprowadzenia dodatkowej analizy stanu faktycznego i prawnego sprawy”. Następnie wpłynęło postanowienie Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze uchylające zaskarżone postanowienie w całości i orzekające o obciążeniu PPIS w Żarach kosztami egzekucyjnymi w kwocie 5007,80 zł. PPIS w Żarach w odpowiedzi na powyższe, wniósł do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. skargę na postanowienie Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze. W lipcu 2021 r. zapadł wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. uchylający zaskarżone postanowienie. Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze złożył do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie skargę kasacyjną od wyroku WSA w Gorzowie Wlkp. PPIS w Żarach odpowiedział na powyższą skargę do NSA.

PPIS w Żarach, podobnie jak w latach ubiegłych, w roku 2021 współpracował z policją. W ramach współpracy z policją PPIS w Żarach przekazywał na bieżąco informacje dotyczące przypadków zatrució środkami zastępczymi. W 2021 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach otrzymał od Szpitala na Wyspie Sp. z o.o. informację o 1 zatruciu środkami zastępczymi.

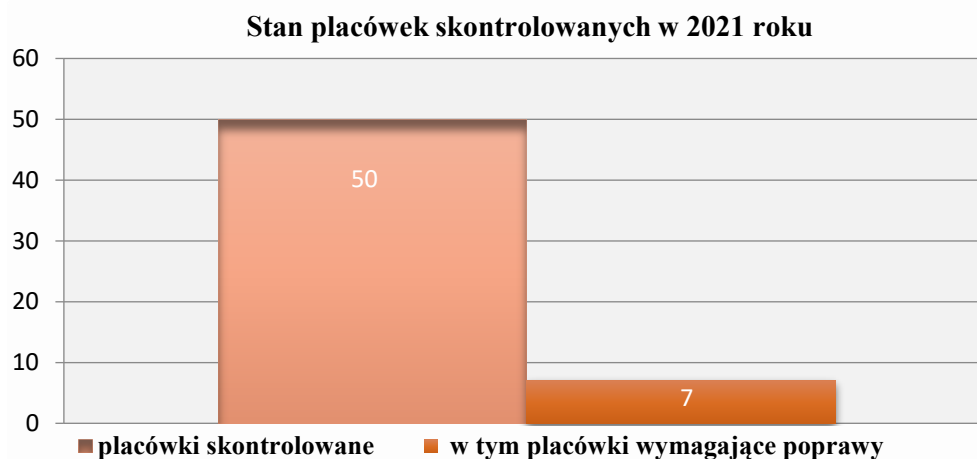
PPIS w Żarach prowadził, również, akcje profilaktyczne związane m.in. z następstwami zażywania środków zastępczych. W ramach „Akcji Lato” przeprowadził działania profilaktyczne oraz dystrybucje materiałów edukacyjnych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach zorganizował prelekcję dla pracowników PSSE w Żarach na temat szkodliwości papierosów i e-papierosów uwzględniając zagrożenia związane z dodawaniem przez młodzież do liquidów substancji psychoaktywnych.

WARUNKI SANITARNO – HIGIENICZNE PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

W powiecie żarskim, pod nadzorem PPIS w Żarach w 2021 r. były 104 placówki oświatowo-wychowawcze, 19 placówek letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży oraz 32 szkolne gabinety pielęgniarskie.

Oceny dokonano na podstawie kontroli 50 placówek stałych, 19 placówek letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży oraz 1 gabinetu pielęgniarskiego.

Stan sanitarno-techniczny w 7 placówkach wymagał poprawy. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły między innymi: doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-higienicznego powierzchni ścian i sufitów w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt dzieci, uzupełnienia dokumentacji do celów sanitarno-epidemiologicznych czy zapewnienie wymaganej właściwej wentylacji.

W kontrolowanych placówkach przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żarach szczególną uwagę zwracają na stworzenie dzieciom i młodzieży bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i wychowania.

Na higienę nauki mają wpływ następujące czynniki: mikroklimat, stanowiska pracy ucznia, rozkłady zajęć lekcyjnych oraz odpowiednie oświetlenie stanowiska pracy.

Czynniki te w istotny sposób oddziałują na rozwój zdrowotny dziecka.

MIKROKLIMAT

Do właściwego mikroklimatu należy zaliczyć: **odpowiednią temperaturę, wilgotność i ruch powietrza.**

Najlepszym środkiem na zapobieganie zagrożeń związanych z zanieczyszczeniami powietrza w pomieszczeniach jest sprawna wymiana powietrza, zapewniana przez wentylację oraz częste wietrzenie pomieszczeń.

W kontrolowanych placówkach, zwłaszcza w budynkach adaptowanych, stwierdza się brak lub nieprawidłową wentylację, która sukcesywnie, w miarę możliwości technicznych jest zapewniana.

W takiej sytuacji najprostszym sposobem utrzymania dobrej jakości powietrza jest aktywne wietrzenie pomieszczeń. Nieodpowiednie warunki w tym zakresie mogą prowadzić do dolegliwości ze strony układu oddechowego i osłabienia koncentracji.

W 2021 roku do PSSE w Żarach wpłynęły dwie interwencje dotyczące nieodpowiedniej temperatury w pomieszczeniach placówek oświatowych. W jednym przypadku interwencja okazała się zasadna a problem zbyt niskiej temperatury spowodowany awarią został rozwiązany.

STANOWISKA PRACY UCZNIA

Stanowiska pracy, z których dzieci i młodzież korzystają przez znaczną część dnia w przedszkolu i szkole ma istotny wpływ na kształtowanie prawidłowej postawy.

Stoły i krzesła powinny być prawidłowo zestawione, oznakowane numerem wielkości mebla lub odpowiednim kolorem oznaczającym wielkość mebla oraz posiadać certyfikaty. Niedostosowanie mebli do wzrostu dzieci przedszkolnych i uczniów sprzyja przyjmowaniu przez nich niewłaściwych postaw, powoduje przeciążenia niektórych mięśni, a w konsekwencji powstawanie skolioz i innych schorzeń kręgosłupa.

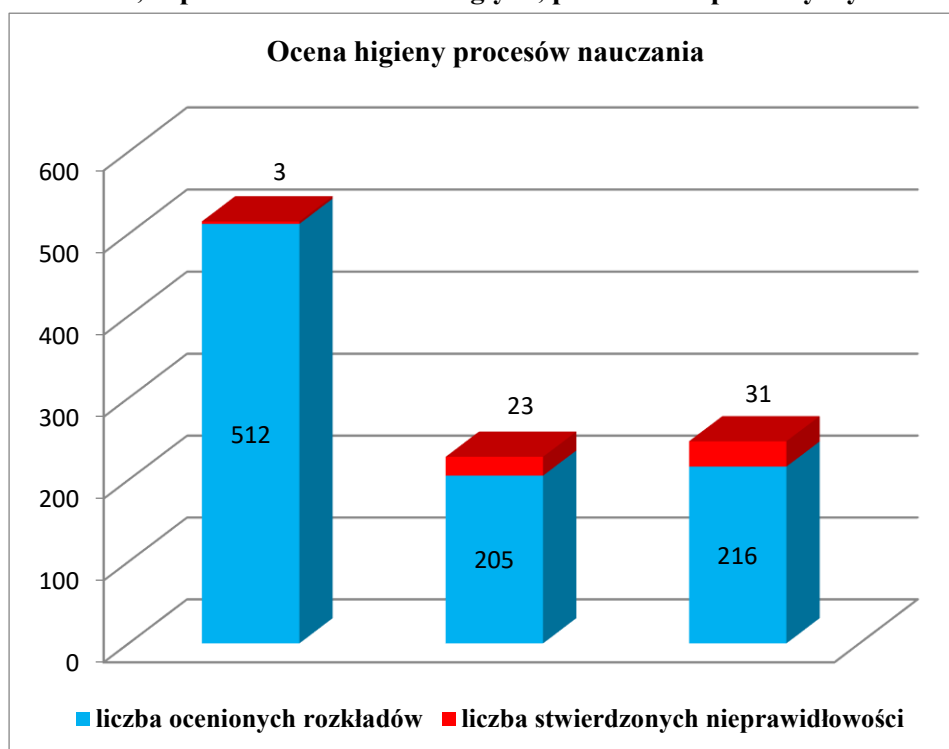
W 2021 r. nie przeprowadzono pomiarów stanowisk pracy dzieci i młodzieży ze względu na epidemię wywołaną wirusem SARS-CoV-2.

Podczas kontroli nadzorowanych placówek sprawdzano natomiast certyfikaty potwierdzające zgodność z Polską Normą mebli edukacyjnych, odpowiednie oznakowanie stolików i krzesełek oraz dopasowanie wzrostu dziecka do właściwego dla niego stanowiska pracy. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

ROZKŁADY ZAJĘĆ LEKCYJNYCH

Zapewnienie zgodnych z zasadami bezpieczeństwa i higieny rozkładów zajęć lekcyjnych wpływa korzystnie na zdolność przyswajania wiedzy i powoduje, iż praca uczniów staje się bardziej efektywna. Dobre ułożenie rozkładów zajęć lekcyjnych sprzyja właściwemu rozwojowi psychofizycznemu dziecka. **Skontrolowano 216 rozkładów zajęć lekcyjnych w 25 placówkach nauczania i wychowania. Nieprawidłowości stwierdzono w 5 placówkach oświatowych, łącznie w 31 oddziałach. Ocenie poddano także możliwość spędzania przerw międzylekcyjnych na świeżym powietrzu, co sprzyja lepszemu dotlenieniu organizmu i skutkować może zwiększoną koncentracją, energią i efektywnością w przyswajaniu wiedzy.**

Sytuację w tym zakresie, w porównaniu do lat ubiegłych, przedstawia poniższy wykres:

OŚWIETLENIE

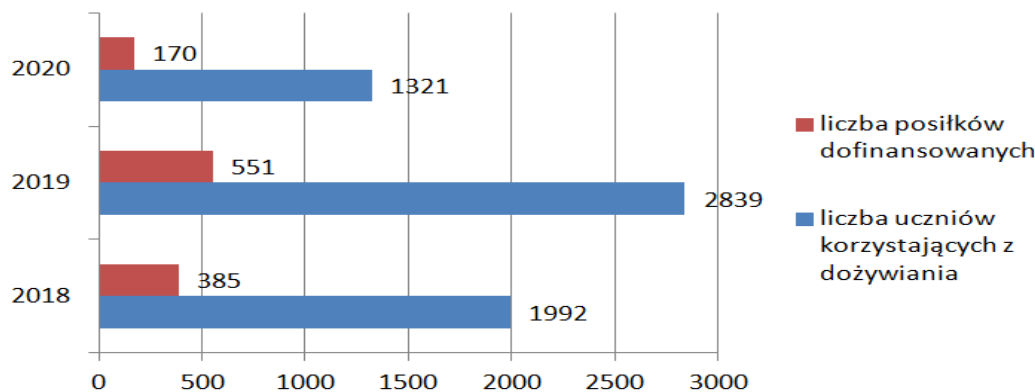
Oświetlenie pomieszczeń szkolnych powinno zapewnić wygodę widzenia, czyli zdolność rozróżniania szczegółów bez nadmiernego zmęczenia wzroku, umożliwić sprawne pisanie i czytanie. Niewłaściwe oświetlenie powoduje u uczniów szereg objawów, np. bóle oczu i głowy, wzrost zmęczenia, pogłębianie wad wzroku, co w konsekwencji obniża wyniki nauczania.

W 2021 roku wydano 8 zaleceń w związku z koniecznością przeprowadzenia pomiarów z natężenia oświetlenia sztucznego w placówkach.

DOŻYWIANIE UCZNIÓW W SZKOŁACH

Dzieci i młodzież szkolna mają możliwość korzystania z dożywiania, tj.: drugich śniadań, obiadów jednodaniowych i dwudaniowych. W 2019 r. z dożywiania skorzystało 2839 uczniów, w tym władze samorządowe dofinansowały 551 posiłków, co stanowiło 19% wszystkich posiłków, w 2020 r. z dożywiania w placówkach oświatowych skorzystało 1321 uczniów, w tym dofinansowanych było 170 posiłków, co stanowiło 13%, natomiast w 2021 r. z dożywiania skorzystało 1432 uczniów, w tym dofinansowanych było 139, co stanowiło 9,7% wszystkich posiłków.

Dożywianie uczniów

INFRASTRUKTURA DO PROWADZENIA ZAJĘĆ WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

Ważnym czynnikiem warunkującym rozwój i zdrowie uczniów jest aktywność fizyczna.

Spośród 22 skontrolowanych szkół: 8 posiadało szkolny zespół sportowy z boiskiem, 1 placówka posiada szkolny zespół sportowy bez boiska, 2 tylko salę zastępczą, 4 salę zastępczą z boiskiem. Pozostałe placówki posiadają tylko salę gimnastyczną lub tylko boiska sportowe. Ponadto 6 skontrolowanych placówek korzysta dodatkowo z boisk sportowych typu „Orlik”, które usytuowane są w bezpośrednim sąsiedztwie szkół.

Po lekcjach wychowania fizycznego dzieci i młodzież nie korzystają z natrysków, używane są one tylko po dodatkowych zajęciach. Spowodowane może to być niedostatecznie długim czasem przerw międzylekcyjnych.

SUBSTANCJE I PREPARATY CHEMICZNE W SZKOŁACH

Spośród 22 skontrolowanych szkół 8 z nich posiadało gabinet chemiczny wyposażony w odczynniki do przeprowadzania doświadczeń i zajęć praktycznych. Wszystkie placówki posiadały spis odczynników chemicznych, które przechowywane są prawidłowo w zamkniętych szafach bądź na zapleczach gabinetów chemicznych. Odczynniki posiadają prawidłowe oznakowanie oraz karty charakterystyk. Nie stwierdzono odczynników przeterminowanych.

WARUNKI DO UTRZYMANIA HIGIENY OSOBISTEJ UCZNIÓW

Niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów uniemożliwiają zachowanie podstawowych zasad higieny.

Dzieci i młodzież w sposób szczególnie narażone są na różnego rodzaju zagrożenia. Ciepła, bieżąca woda przy umywalkach do mycia rąk jest niezbędna do tego, aby wyrobić w uczniach nawyk mycia rąk przed i po wyjściu z toalety oraz w innych sytuacjach w miarę potrzeb. Niedokładne mycie rąk lub unikanie mycia może być przyczyną zachorowań na choroby zakaźne. W dobie epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2 zaobserwowano znaczny wzrost świadomości u dzieci i młodzieży oraz poprawę warunków do utrzymania higieny osobistej. W każdej skontrolowanej placówce zapewniono bieżącą ciepłą i zimną wodę, przy umywalkach dostępne było mydło oraz ręczniki jednorazowego użytku. W pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych umieszczone zostały instrukcje poprawnego i skutecznego mycia rąk.

PLACE ZABAW DLA DZIECI

W 2021 r. skontrolowano 30 placów zabaw w żłobkach, przedszkolach i szkołach.

Urządzenia i sprzęt do zabaw zapewniały bezpieczne użytkowanie, piaskownice były zabezpieczone przed zanieczyszczeniami odchodami zwierzęcymi, przynajmniej raz w roku był wymieniony piasek w piaskownicach.

Konieczność wymiany piasku w piaskownicach oraz właściwe zabezpieczenie przed zanieczyszczeniami ma na celu ochronę dzieci przed chorobami pasożytniczymi, w tym przede wszystkim pochodzenia odzwierzęcego.

OPIEKA MEDYCZNA W SZKOŁACH

Na terenie powiatu żarskiego dzieci ze wszystkich szkół mają zapewnioną opiekę pielęgniarską. Opieka ta prowadzona jest w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej przez pielęgniarki środowiska szkolnego, w gabinetach zastępczych na terenie placówek przez pielęgniarki środowiskowe lub na terenie ośrodków zdrowia w ramach zawartych umów z placówkami oświatowymi.

Sprawowana jest w różnym wymiarze czasowym (codziennie, 1 raz w tygodniu, 1 raz w miesiącu).

PLACÓWKI LETNIEGO I ZIMOWEGO WYPOCZYNKU

Wypoczynek letni i zimowy dla dzieci organizowany jest w formie wyjazdowej lub w miejscu zamieszkania. Stan sanitarno-higieniczny placówek jest dobry. Placówki są dobrze zorganizowane, a dzieci są pod opieką wykwalifikowanej kadry nauczycielskiej. W czasie ferii zimowych ze zorganizowanego wypoczynku skorzystało tylko 12 dzieci i był to wypoczynek w miejscu zamieszkania. W trakcie wakacji 347 dzieci i młodzieży skorzystało z wypoczynku w miejscu zamieszkania. Trzy turnusy wypoczynku zorganizowane były w formie wyjazdowej z zapewnionym noclegiem w obiekcie całorocznych usług hotelarskich.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Wszystkie czynniki, które są przedmiotem kontroli, mają ogromny wpływ na rozwój i zdrowie dzieci. Szkoła i jej wyposażenie stanowią dla wzrastającego organizmu środowisko zewnętrzne, które wpływa na różne funkcje życiowe, rozwój, zdolność do pracy i wyniki tej pracy.

Dzieci w przedszkolach i szkołach spędzają znaczną część czasu, rosną, kształtują się i doskonalą sprawność swoich narządów.

W związku z tym bardzo ważne jest zapewnienie dobrego stanowiska pracy dziecka, które sprzyjać będzie właściwemu psychofizycznemu rozwojowi. W tym zakresie, wskazana jest ścisła współpraca dyrektorów szkół z rodzicami. Temat ten wielokrotnie akcentowany jest w trakcie kontroli.

Dążenie organów prowadzących i dyrektorów do poprawy warunków higieniczno-zdrowotnych w miejscach pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych, którymi zarządzają, jest widoczne. Obserwuje się ciągłą poprawę stanu sanitarno-higienicznego placówek.

Stan sanitarno-higieniczny w placówkach oświatowo-wychowawczych w powiecie żarskim należy ocenić jako dobry.

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2021 r. skupiała się przede wszystkim na:

- opiniowaniu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- opiniowaniu inwestycji przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia;
- uzgadnianiu dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- przeprowadzaniu kontroli w trakcie budowy obiektu budowlanego;
- uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych;
- udzielaniu konsultacji ustnych i telefonicznych, dotyczących głównie zapewnienia odpowiednich wymogów higieniczno – zdrowotnych na etapie rozwiązań projektowych oraz na etapie przeprowadzania bieżących remontów w obiektach budowlanych.

Wymienione kierunki działań mają charakter zapobiegawczy i pozwalają na wyegzekwowanie wymogów higieniczno-zdrowotnych oraz higieny środowiska na różnych etapach realizacji przedsięwzięć/inwestycji: opiniowania usytuowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, uzgodnień rozwiązań projektowych, a także odbiorów końcowych obiektu, co w następstwie ma ogromne znaczenie w zakresie oddziaływania środowiska na zdrowie publiczne.

OPINIOWANIE PROJEKTÓW MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

W 2021 roku wydano 8 pism uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko i 11 opinii o projekcie dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (10 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz 1 projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego), w tym 5 opinii negatywnych.

Negatywne opinie dotyczyły projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla:

- terenu położonego w zachodniej części obrębu ewid. Grabik,
- Osady Tyliczki I,
- terenu położonego w obrębach Tuchola Żarska oraz Stara Woda gm. Lubsko,
- miasta Łęknica,
- terenów w obrębach miasta Lubska oraz w obrębie Dłużek gm. Lubsko, w strefie oddziaływania istniejących elektrowni wiatrowych.

Wydane opinie dotyczyły uporządkowania struktur urbanistycznych w miastach oraz wsiach m.in. z przeznaczeniem terenów na:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej,
- tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- tereny zabudowy usługowej,
- tereny zabudowy usług kultury,
- tereny sportu i rekreacji,
- tereny zabudowy produkcyjnej i magazynów,
- funkcje aktywności gospodarczych,
- tereny rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii,
- tereny o dominującej funkcji terenów eksploatacji kopalni,
- tereny rolnicze oraz tereny rolnicze z dopuszczeniem rozproszonej zabudowy zagrodowej,
- tereny zabudowy zagrodowej,
- tereny rolnicze do zalesienia,
- tereny lasów,

- tereny zieleni urządzonej,
- tereny cmentarzy,
- tereny wód powierzchniowych,
- tereny dróg zbiorczych, dojazdowych, wewnętrznych oraz tereny ciągów pieszo-jezdných,
- tereny obiektów i urządzeń telekomunikacji.

OPINIOWANIE PRZED WYDANIEM DECYZJI O ŚRODOWISKOWYCH UWARUKOWANIACH ZGODY NA REALIZACJĘ PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO

W tym zakresie, w 2021 r. wydano 3 opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji, w tym 1 negatywna. Negatywna opinia dotyczyła przedsięwzięcia polegającego na budowie zespołu magazynowo - usługowo - produkcyjnego z przestrzeniami socjalno-biurowymi oraz towarzyszącą infrastrukturą, w tym zespołami parkingów na działkach nr 755/9, 755/10 w Sieniawie Żarskiej.

Wydano 62 opinie sanitarne w sprawie dotyczącej konieczności sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, z czego w 3 przypadkach wniesiono o wykonanie raportu.

Podstawowym kryterium przy opiniowaniu było zachowanie odpowiednich standardów jakości środowiska oraz warunków akustycznych terenów podlegających tej ochronie tj. zabezpieczenie terenów zabudowy mieszkaniowej przed hałasem, zanieczyszczeniem powietrza, wyeliminowaniem emisji odorów i ich negatywnego wpływu na komfort życia ludzi.

UZGADNIANIE DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ

Uzgodniono 11 dokumentacji projektowych (wszystkie pozytywnie).

Opiniowanie rozwiązań projektowych uwzględniało:

- zapewnienie wymogów higieniczno – zdrowotnych oraz higieny środowiska w rozwiązaniach projektowych,
- zachowanie funkcji obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem oraz higieny środowiska,
- zapewnienie wymogów higieniczno-zdrowotnych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- eliminację możliwości zanieczyszczenia żywności w obiektach produkujących i prowadzących obrót żywnością;
- zapewnienie odpowiedniego czasowego gromadzenia odpadów medycznych;
- zapewnienie odpowiedniej segregacji i gromadzenia odpadów;
- zapewnienie odpowiednich warunków techniczno – budowlanych, z uwzględnieniem przepisowej krotności wymiany powietrza i jego czystości;
- zapewnienie wody bieżącej ciepłej i zimnej o odpowiednich parametrach, odpowiedniego odprowadzenia nieczystości ciekłych, odpowiedniej wysokości pomieszczeń, itp.
- zapewnienie odpowiednich wymogów higieniczno-zdrowotnych w obiektach prowadzących działalność leczniczą.

Egzekwowano również uzyskanie wymaganych prawem odstępstw od wymagań techniczno – budowlanych (w zakresie wysokości pomieszczeń, odpowiedniego oświetlenia, zagłębienia) wydawanych przez Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.

KONTROLE W TRAKCIE REALIZACJI OBIEKTU BUDOWLANEGO

Nie wpłynął żaden wniosek dot. kontroli w trakcie realizacji obiektu budowlanego.

ODBIORY KOŃCOWE OBIEKTÓW

Uczestniczono w 56 odbiorach końcowych obiektów w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania, w tym:

- warsztaty samochodowe, diagnostyczne, myjnie samochodowe - 1
- stacje paliw - 2
- obiekty produkcyjne, przemysłowe i magazynowe - 10
- budynki handlowo-usługowe - 14
- budynki mieszkalne - 2
- gabinety kosmetyczne i fryzjerskie - 10
- gabinety stomatologiczne - 2

- świetlice wiejskie, budynki użyteczności publ., itp. - 10
- zbiornik formaliny - 1
- hostel - 1
- szpital i przychodnia - 2
- żłobek - 1

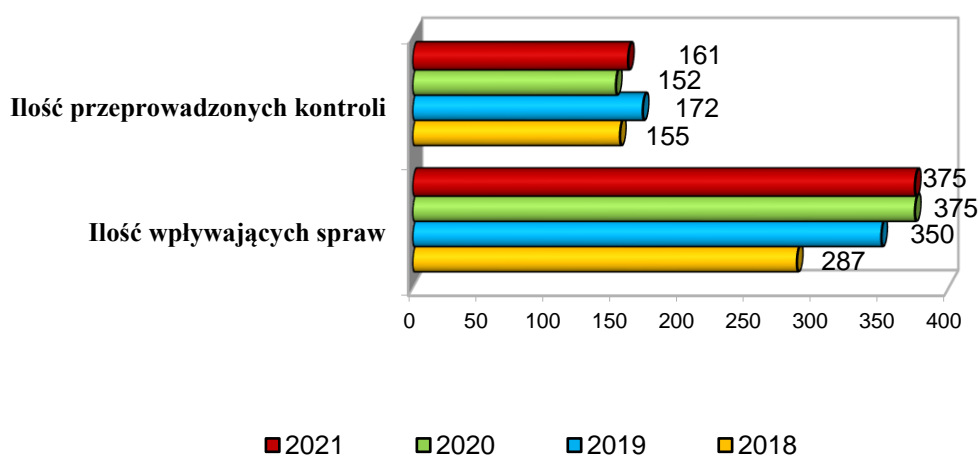
Podczas przeprowadzonych kontroli zwracano uwagę na zgodność wykonania obiektu z dokumentacją projektową oraz zgodność z wymogami higieniczno-zdrowotnymi.

PODSUMOWANIE

Przeprowadzono 161 kontroli, na podstawie których wydano opinie. Wydane opinie dotyczyły:

- uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko – 8,
- projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego – 11,
- kontroli tzw. odbiorów końcowych w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania – 56,
- uzgodnienia dokumentacji projektowych – 11,
- uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – 3,
- konieczności sporządzenia raportów o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko i jego zakresie – 61,
- innych spraw – 11.

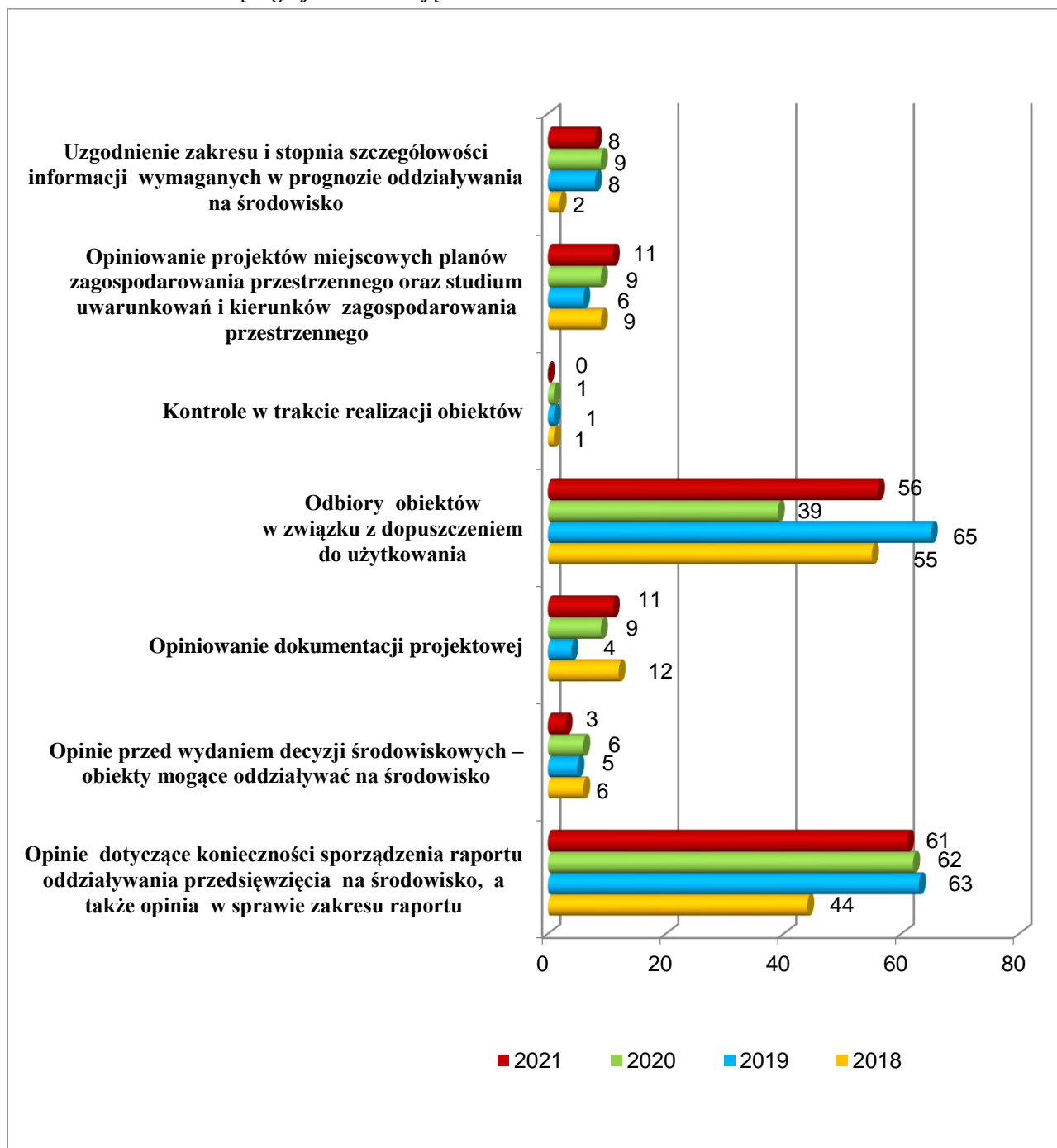
Ilość spraw, a działalność kontrolna ZNS w latach 2018-2021

WNIOSKI

Na porównywalnym poziomie w stosunku do lat poprzednich obserwuje się brak zgodności wykonania inwestycji z dokumentacją projektową. Wielokrotnie stwierdzono brak realizacji wymogów higieniczno-zdrowotnych, które były przewidziane na etapie rozwiązań projektowych oraz niespełnienie wymogów higieniczno-zdrowotnych na etapie uzgodnień projektowych opiniowanych przez rzeczoznawców do spraw higieniczno-zdrowotnych.

Część graficzna ilustrująca działalność w zakresie ZNS w latach 2018-2021

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach realizuje kierunki działań, które wynikają z założeń Narodowego Programu Zdrowia i wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia. Wszelkie podejmowane działania dostosowane są do potrzeb zdrowotnych środowiska lokalnego powiatu żarskiego.

Do zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żarach należy organizacja, realizacja, koordynowanie, monitorowanie i nadzorowanie działalności oświatowo – zdrowotnej, a celem jest kształtowanie postaw prozdrowotnych.

Realizowane są następujące działania:

- inicjowanie i realizacja kierunków przedsięwzięć, zmierzających do zaznajomienia społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, utrwalanie zasad higieny i racjonalnego odżywiania oraz metod profilaktyki zdrowotnej;
- aktywowanie społeczności lokalnej do podejmowania działań na rzecz własnego zdrowia;
- prowadzenie porad i szkoleń dla pracowników placówek nauczania i wychowania, przedstawicieli organizacji społecznych i stowarzyszeń w zakresie metodyki oświaty zdrowotnej i prowadzonych działań;
- koordynowanie krajowych, wojewódzkich i powiatowych programów edukacyjnych, realizowanych przez placówki nauczania i wychowania;
- edukacja dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki zdrowotnej;
- udzielanie porad i informacji w zakresie zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu szkodliwych czynników na zdrowie człowieka;
- monitorowanie i ocena podejmowanych do realizacji programów edukacyjnych.

Wszystkie podejmowane interwencje programowe i nieprogramowe mają tematyczne odzwierciedlenie w założeniach strategicznych Narodowego Programu Zdrowia i służą poprawie stanu zdrowotnego społeczeństwa. Zgodnie z tymi założeniami zdrowie człowieka, co wyraźnie należy podkreślić, aż w 40-50% zależy od stylu życia jednostki. Stąd też wyraźny nacisk PPIS w Żarach kładzie na działania promocyjne i profilaktyczne. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach prowadzi działania oświatowe przy współpracy z wieloma instytucjami, jednostkami, organizacjami i ekspertami szczebla lokalnego:

- Starostwem Powiatowym w Żarach,
- ratownikiem medycznym,
- Komendą Powiatową Policji w Żarach,
- Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Żarach,
- Kuratorium Oświaty Oddział Rejonowy w Żarach,
- Dyrekcjami szkół i przedszkoli powiatu żarskiego,
- Biblioteką w Trzebielcu.

REALIZOWANE PROGRAMY ZDROWOTNE I AKCJE PROMUJĄCE ZDROWIE

I. PROGRAMY EDUKACYJNE

Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

Głównym celem programu jest wzrost wiedzy na temat HIV i AIDS oraz zmniejszenie liczby zakażeń HIV w drodze ryzykownych zachowań. Program realizowany jest w różnych formach, między innymi poprzez:

- kampanie medialne realizowane z udziałem Krajowego Centrum ds. AIDS;
- obchody Światowego Dnia AIDS – 1 grudnia;
- obchody Dnia Pamięci o Zmarłych na AIDS - trzecia niedziela maja;
- systematyczne działania edukacyjne w zakresie zapobiegania zakażeniom HIV;
- edukację i uświadamianie społeczeństwa.

Liczba osób zakażonych HIV wciąż wzrasta, a nieleczone zakażenie HIV prowadzi do zachorowania na AIDS. Na ryzyko zakażenia HIV narażeni są wszyscy – bez względu na wiek, płeć, orientację seksualną, religię czy rasę. W związku z tym wiedza na temat HIV i AIDS jest niezbędna każdemu człowiekowi. Drogą do zatrzymania wzrostu zachorowań nie są leki, lecz unikanie sytuacji, w których można zarazić się wirusem. Kluczową kwestią jest profilaktyka i uświadamianie jakie są kanały przenoszenia HIV. Od wdrożenia badań w 1985 r. do 31 grudnia 2020 r. stwierdzono zakażenie HIV u 26486 obywateli Polski, odnotowano 3815

zachorowań na AIDS, natomiast 1428 chorych zmarło. Szacuje się, iż faktyczna liczba zakażonych może być nawet trzykrotnie większa. W roku 2021 r. leczeniem antyretrowirusowym (ARV) objętych było około 14326 pacjentów, w tym 96 dzieci i 58 kobiet w ciąży. Stąd tak istotne jest promowanie świadomego, anonimowego i bezpłatnego testowania w kierunku HIV.

W ramach programu pracownicy PZ i OZ podjęli działania edukacyjne w zakresie zapobiegania zakażeniom przenoszonym drogą płciową i/lub drogą krwi, ze szczególnym uwzględnieniem HIV, poprzez przeprowadzanie pogadarek i prelekcji multimedialnych w szkole ponadpodstawowej, publikację postów w mediach społecznościowych (Facebook, Twitter) na temat profilaktyki zakażeniom HIV i zapobiegania AIDS.

W ramach obchodów Światowego Dnia Walki z AIDS w grudniu 2021 r. zorganizowano kampanię informacyjno-edukacyjną w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Żarach.

Programem profilaktyki HIV / AIDS w 2021 r. objęto ogółem 1318 mieszkańców powiatu żarskiego.

Wojewódzki Program Prewencji Pierwotnej Nowotworów

Program wpisuje się w Narodowy Program Zwalczenia Chorób Nowotworowych realizowany przez Narodowy Fundusz Zdrowia i Ministerstwo Zdrowia.

Celem programu jest zmniejszenie liczby zachorowań na nowotwory, w tym na raka piersi oraz raka szyjki macicy, poprzez propagowanie profilaktyki pierwotnej wśród ogółu kobiet, ze szczególnym uwzględnieniem dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych. Program kładzie nacisk na samokontrolę piersi poprzez regularne ich samobadanie, poznawanie zmienności struktury piersi w zależności od fazy cyklu i wieku, uwrażliwienie na fakt istnienia problemu raka piersi i raka szyjki macicy oraz uświadomienie konieczności wykonywania regularnych badań cytologicznych, USG piersi i mammografii.

W roku 2021 r. realizacja programu opierała się głównie na kampaniach informacyjno-edukacyjnych w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Żarach i zdalnym promowaniu zdrowego stylu życia mającego zapobiegać chorobom nowotworowym. W ramach programu pracownicy PZ i OZ przeprowadzili również pogadanki i prelekcje multimedialne, dystrybucję tematycznych materiałów edukacyjnych w szkołach ponadpodstawowych, podczas wycieczek letnich i zimowych oraz podczas Dnia Seniora w Żarach. Podczas wyżej wymienionych akcji udzielano informacji o dostępnych badaniach profilaktycznych, a także przeprowadzono instruktaże samobadania piersi na fantomie.

Edukacją i informacją w zakresie profilaktyki nowotworowej objęto ogółem 3504 osoby.

Ogólnopolski Program Edukacyjny „Skąd Się Biorą Produkty Ekologiczne”

Ogólnopolski Program Edukacyjny dla przedszkoli pod hasłem „Skąd się biorą produkty ekologiczne” jest opracowany wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Grupa, do której skierowany jest program, to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat.

Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem kształtowania się postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Dlatego też istotne jest edukowanie dzieci w zakresie prawidłowego żywienia już od najmłodszych lat. Utrwalone wówczas przyzwyczajenia zdrowotne i nawyki decydują o późniejszym stylu życia. Z badań wynika także, że żywność ekologiczna może mieć związek ze zdrowszym stylem życia. Konsument ekologiczni częściej dbają o dietę i aktywność fizyczną oraz cechuje ich istotnie mniejsze prawdopodobieństwo nadwagi i otyłości.

Zajęcia w programie „Skąd się biorą produkty ekologiczne” realizowane są poprzez wykorzystanie dedykowanej dzieciom publikacji i filmu animowanego „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, jak również opracowanego scenariusza zajęć dla nauczycieli i lekcji pokazowej.

Chcemy, aby w przedszkolach było zdrowo, ekologicznie i przyjaźnie. W 2021 r. w programie wzięło udział 12 przedszkoli powiatu żarskiego, edukacją objęto 461 dzieci i 154 rodziców.

Krajowy Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Celem głównym programu jest zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu w powiecie żarskim, poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy.

Program kładzie nacisk na zwiększenie odsetka osób, które nigdy nie wypaliły żadnego papierosa, wśród młodzieży i ludzi wchodzących w dorosłe życie, zachęcanie do podejmowania odpowiedzialnych wyborów,

promowanie postaw ludzi odpowiedzialnych za zdrowie własne i swoich bliskich, promowanie sprzyjających zdrowiu form spędzania wolnego czasu, kształtowanie postaw asertywnych wobec palenia tytoniu, zwiększenie odsetka osób deklarujących rzucenie palenia, zmniejszenie odsetka dzieci narażonych na bierne palenie oraz zmniejszenie liczby osób ekspozowanych na działanie dymu tytoniowego w miejscach publicznych.

W ramach działań dotyczących realizacji Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w 2021 r. przeprowadzono kampanie informacyjno-edukacyjne w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Żarach. Odbiorcy poznali skutki palenia tytoniu oraz e-papierosów, ich wpływ na wydolność układu oddechowego i krążenia wynikających z używania liquidów oraz aspekty prawne e-palenia w Polsce i na świecie. Podniesienie wiedzy na temat tych produktów pozwoli uniknąć zdrowotnych konsekwencji w przyszłości.

W 2021 roku informacją i edukacją objęto 1012 osób.

Program Edukacyjny „Czyste Powietrze Wokół Nas”

Głównym celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy, zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń, jak również wykształcenie umiejętności rozpoznawania różnych źródeł dymów, „wydobycia” dymu papierosowego, zwiększenie wrażliwości dzieci na miejsca, w których mogą być narażone na dym oraz zwiększenie wiedzy na temat skutków palenia papierosów.

Dla dzieci w wieku przedszkolnym bierne palenie oznacza m.in. zwiększoną częstość występowania przewlekłego zapalenia ucha środkowego, zwiększoną konieczność interwencji chirurgicznej w przebiegu tej choroby, zaburzenia rozwoju psychoruchowego, zaburzenia zachowania dziecka, mniejszą odporność na infekcje. W tym kontekście szczególnie ważna jest realizacja wychowania antytytoniowego dla grupy dzieci 5 i 6 letnich wraz z ich rodzicami.

W roku szkolnym 2020/2021 do realizacji programu w powiecie żarskim przystąpiło 54% przedszkoli i oddziałów przedszkolnych z powiatu żarskiego. Edukacją objęto 1376 dzieci.

Program Antytytoniowej Edukacji Zdrowotnej „Bieg po zdrowie”

Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Przekazywanie dzieciom wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych oraz kształtowanie odpowiednich umiejętności i postaw związanych z tym obszarem przyczynia się do zdrowego stylu życia, który uważany jest za główny czynnik wpływający na zdrowie człowieka.

Grupa, do której został skierowany program profilaktyki antytytoniowej, to dzieci w IV klasie szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9-10 lat). Dzieci w tym wieku zaczynają kształtować w sobie cechy i nawyki, które mogą pozostać z nimi przez całe życie. Dlatego tak ważne jest podejmowanie wobec nich odpowiednio zaplanowanych działań w zakresie profilaktyki palenia tytoniu. Uzasadnieniem do skierowania programu do tej grupy są wyniki badań prowadzonych w Polsce i w wielu krajach na świecie. Wynika z nich, że większość dorosłych palaczy podjęła próby palenia tytoniu, będąc jeszcze nastolatkami.

Program jest skierowany także do rodziców i opiekunów uczniów, gdyż, jak wskazują badania naukowe, zwiększa to skuteczność programów profilaktycznych.

W roku szkolnym 2020/2021, zgodnie z zaleceniami do realizacji V edycji programu w powiecie żarskim przystąpiło 6 szkół podstawowych. Ogólnie programem zostało objętych 182 uczniów.

Program „ARS, czyli jak dbać o miłość” – przeciwdziałanie uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

Głównym celem programu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Adresatami programu są: kobiety w wieku prokreacyjnym, pomiędzy 15 a 49 rokiem życia, lekarze, nauczyciele, uczniowie szkół ponadpodstawowych, pracownicy wybranych zakładów pracy, ogół społeczeństwa jako adresat kampanii społecznej.

W roku szkolnym 2020/2021 do realizacji programu w powiecie żarskim przystąpiło 6 szkół ponadpodstawowych.

W 2021 roku odbył się Powiatowy Konkurs Plastyczny pod honorowym patronatem Starosty powiatu żarskiego na plakat dla uczniów szkół średnich „WYRAŻ SIĘ – Żyj bez uzależnień”. Konkurs miał na celu

promocję przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych oraz zaangażowanie młodzieży w działania profilaktyczne i dbanie o zdrowie.

W 2021 r. realizacja programu opierała się głównie na kampaniach informacyjno-edukacyjnych w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Żarach i zdalnym promowaniu zdrowego stylu życia wolnego od uzależnień.

Ogólnie w 2021 r. działaniami objęto 4339 mieszkańców powiatu żarskiego.

Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Głównym celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

Do priorytetowych założeń zalicza się zwiększenie wiedzy dotyczącej zbilansowanej diety i aktywności fizycznej, dostarczenie wiedzy i umiejętności korzystania z informacji zamieszczonych na opakowaniach produktów spożywczych, kształtowanie postaw i zachowań w zakresie prawidłowego żywienia i uprawiania aktywności fizycznej oraz propagowanie zdrowego stylu życia w szkole, w domu i środowisku pozaszkolnym. Program skierowany jest do uczniów klas V – VIII szkół podstawowych. Realizacja programu oparta jest na metodzie projektu, dzięki której uczniowie wspólnie z nauczycielami, rodzicami, opiekunami i środowiskiem lokalnym, opracowują własne sposoby i formy propagowania zasad zdrowego stylu życia, zarówno w szkole, jak i w swojej rodzinie. Projekty powinny być interdyscyplinarne, traktujące problem zdrowego trybu życia całościowo, odnoszące się zarówno do zdobywania konkretnych umiejętności, jak też do kształtowania postaw i zwiększania zainteresowania problematyką prozdrowotną. Projekty powinny łączyć aktywność uczniów, spełnienie ich oczekiwań, zaangażowanie otoczenia szkoły i społeczności lokalnej z wykorzystaniem najnowszej dostępnej wiedzy we wskazanym zakresie.

W ramach interwencji przeprowadzono 19 spotkań edukacyjnych, dotyczących zasad prawidłowego odżywiania na przykładzie talerza zdrowia, dyskusji o tym, jaki wpływ na nasze zdrowie ma odżywianie. Spotkania przeprowadzono dla uczestników półkolonii zimowych i letnich oraz dzieci z Trzebiela w Gminnej Bibliotece.

W 2021 r. realizacja założeń interwencji opierała się głównie na kampaniach informacyjno-edukacyjnych w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Żarach i zdalnym promowaniu zdrowego stylu życia, prawidłowego żywienia i codziennej aktywności fizycznej. Ogólnie w 2021 r. działaniami objęto 2331 osób.

II. INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE

Światowy Dzień Zdrowia

Światowa Organizacja Zdrowia powstała na kanwie przekonania, że wszyscy ludzie powinni móc korzystać z prawa do najwyższego możliwego poziomu zdrowia. Każdego roku 7 kwietnia, w rocznicę powstania Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), obchodzony jest Światowy Dzień Zdrowia i każdego roku motyw przewodni poświęcony jest innej tematyce, która podkreśla priorytetowy obszar problemów w obszarze zdrowia publicznego. W 2021 roku hasłem Światowego Dnia Zdrowia było “Budowanie sprawiedliwszego i zdrowszego świata dla wszystkich”. Nasz świat nie jest równy. Jak pokazała pandemia COVID-19, niektórzy ludzie są w stanie żyć zdrowiej i mają lepszy dostęp do usług zdrowotnych niż inni - tylko dlatego, że urodzili się, żyją, pracują i starzeją w różnych częściach świata. Dlatego Światowa Organizacja Zdrowia zwróciła się do liderów o zapewnienie każdemu warunków życia i pracy sprzyjających zdrowiu oraz do zapewnienia wszystkim ludziom dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych, kiedy i gdzie ich potrzebują.

W ramach kampanii przeprowadzono akcję edukacyjną w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Żarach. W 2021 roku informacją i edukacją objęto 235 osób.

Profilaktyka wad postawy „Ogólnopolski dzień tornistra”

W ramach Ogólnopolskiego Dnia Tornistra przeprowadzono kampanię edukacyjną w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Żarach, mającą na celu:

- dostarczenie dzieciom, nauczycielom oraz rodzicom wiedzy oraz narzędzi, dzięki którym będą mogły dokonywać świadomego wyboru wpływającego na jakość życia,

- zmotywowanie uczniów do prawidłowego i zdrowego trybu życia wraz z działaniami profilaktycznymi wad postawy,
- zwrócenie uwagi na problem przeciążonych plecaków uczniów oraz związanych z nim wad postawy, a w konsekwencji bólów kręgosłupa, zmniejszenia pojemności płuc oraz schorzeń ortopedycznych i neurologicznych.

W 2021 roku informacją i edukacją objęto 155 odbiorców.

Akcja Zima „Bezpieczne ferie”. Akcja Lato „#WAKACJE bez uzależnień”

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach co roku, w okresie zimowym i wakacyjnym, podejmuje działania promujące zdrowy styl życia i aktywność fizyczną oraz kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych korzystających z zorganizowanego wypoczynku, jak również wśród całej społeczności lokalnej. W czasie trwania ferii zimowych, a także w trakcie wakacji, przeprowadzono wspólne kontrole wypoczynków pod względem bezpieczeństwa i warunków sanitarno – higienicznych. Akcje odbywały się przy współpracy z Komendą Powiatową Policji w Żarach, Komendą Powiatową Straży Pożarnej w Żarach oraz Kuratorium Oświaty w Żarach. Ponadto przeprowadzone zostały działania edukacyjne dotyczące m.in. bezpieczeństwa, zdrowego stylu życia, profilaktyki chorób nowotworowych, szkodliwości palenia tytoniu oraz używania substancji psychoaktywnych. Ze względu na sytuację epidemiologiczną edukowano również w zakresie zaleceń sanitarnych i zapobiegania zakażeniom Covid-19.

Łącznie informacją i edukacją objęto 3917 osób.

Interwencje wynikające z sytuacji epidemiologicznej – Covid-19

W związku z sytuacją epidemiologiczną, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Żarach podjęła niezbędne działania informacyjno-edukacyjne związane ze stanem epidemii i rosnącymi zachorowaniami wywołanymi wirusem SARS-Cov-2.

Informowano na bieżąco społeczność lokalną za pośrednictwem mediów społecznościowych i stron internetowych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej o sytuacji w kraju związanej ze stanem epidemii, o obowiązujących obostrzeniach i procedurach związanych z kwarantanną. Istotną rolę w podjętych działaniach wynikających z sytuacji epidemiologicznej występującej w Polsce, odegrały akcje informacyjne na temat szczepień przeciwko COVID-19. Szczepienia dają realną możliwość pokonania koronawirusa. Każda osoba, która się zaszczepi, ma szansę przerwać łańcuch zakażeń. W związku z powyższym, podjęto próbę dotarcia do jak największej ilości osób. W ramach akcji promocyjnej szczepienia przeciwko COVID-19 #SzczepimySię, publikowano informacje edukacyjne w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Żarach. Dołożono wszelkich starań, aby wszystkie aktualne informacje dotyczące Covid-19 były publikowane i łatwo dostępne dla wszystkich odwiedzających strony PSSE w Żarach.

Informacją zostało objętych 28640 osób.

WNIOSKI

Realizacja działań edukacyjnych ukierunkowanych na zwiększenie świadomości i odpowiedzialności za własne zdrowie wśród ludności wymaga długofalowych, permanentnych działań o szerokim zakresie, skierowanych do różnych grup odbiorców.

Na całokształt sytuacji zdrowia publicznego niewątpliwie ma wpływ zdrowy styl życia. Taka sytuacja wymaga realizacji działań mających na celu poprawę nawyków żywieniowych, wzrost aktywności fizycznej, zwiększenie wiedzy nt. szkodliwości czynnego i biernego palenia tytoniu oraz zwiększenie wiedzy na temat wczesnego wykrywania nowotworów.

Działalność z zakresu promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej jest realizowana w miarę możliwości. Jednakże nadal odczuwalny jest brak nakładów finansowych oraz niedobór materiałów edukacyjnych w wersji papierowej, co uniemożliwia prowadzenie w pełni działań profilaktycznych. Dlatego też niezbędne jest zwiększenie nakładów na ich realizację.

W roku 2021 niewątpliwie edukacja i promocja zdrowia skupiła się na sytuacji epidemiologicznej i była prowadzona za pośrednictwem stron internetowych i mediów społecznościowych. Mając na uwadze popularność mediów społecznościowych Powiatowa Stacja

Sanitarно-Epidemiologiczna w Żarach prowadzi swojego Facebooka i Twittera, który cieszy się rosnącym zainteresowaniem, dzięki czemu ma możliwość dotarcia do większej liczby osób w różnym wieku, w szczególności do młodzieży. Media Społecznościowe dają możliwość szybkiej komunikacji ze społeczeństwem w ciekawy i nowoczesny sposób, co niewątpliwie wpływa na skuteczność działań profilaktycznych.

DZIAŁALNOŚĆ INTERWENCYJNA

W 2021 roku rozpatrzono 52 sprawy interwencyjne:

- 9 spraw przekazano jednostkom spoza PIS do załatwienia wg kompetencji,
- 43 spraw załatwiono we własnym zakresie:
- 31 interwencji uznano za zasadne,
- 12 uznano za bezzasadne,

Wszystkie sprawy interwencyjne załatwiono w terminie.

Problematyka spraw interwencyjnych załatwionych we własnym zakresie w roku 2021

L.p.	Problematyka wniesionych spraw interwencyjnych	Liczba spraw interwencyjnych załatwionych we własnym zakresie	
		Zasadnych	Bezzasadnych
<i>z zakresu higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku</i>		21	3
1	Stan sanitarno-higieniczny zakładów żywnościowo-żywnościowych oraz środków transportu żywności	4	1
2	Jakość zdrowotna żywności	9	1
3	Postępowanie z żywnością w zakładach żywnościowo-żywnościowych	2	0
4	Funkcjonowanie nielegalnych zakładów żywnościowo-żywnościowych	1	0
5	Inne	5	1
<i>z zakresu higieny środowiska</i>		9	4
1	Jakość wody	2	2
2	Stan sanitarno-higieniczny obiektów użyteczności publicznej	6	2
	Hałas	1	0
<i>z zakresu higieny dzieci i młodzieży</i>		1	4
1	Warunki sanitarno-techniczne w placówkach oświatowo-wychowawczych i wypoczynku	1	2
2	Inne	0	2
<i>z zakresu epidemiologii</i>		0	1
1	Inne	0	1
RAZEM 43		31	12

Sprawy interwencyjne rozpatrzone w latach 2018-2021

